

การใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

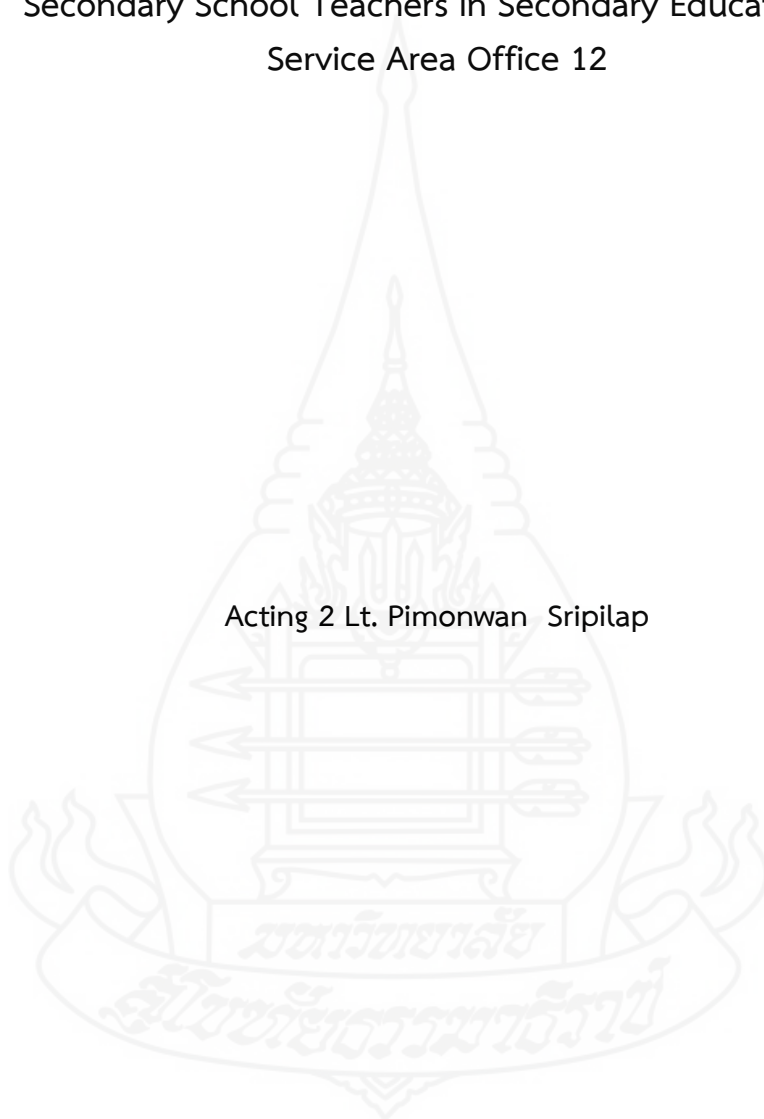
ว่าที่ร้อยตรีหญิงพิมลวรรณ ศรีพิลาภ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

The Use of Instructional Media in the Computer Course of
Secondary School Teachers in Secondary Educational
Service Area Office 12

Acting 2 Lt. Pimonwan Sripilap

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies

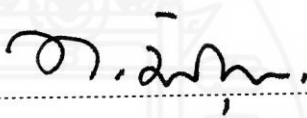
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
ชื่อและนามสกุล ว่าที่ร้อยตรีหญิงพิมลวรรณ ศรีพิลาภ
แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คันสนีย์ สังสรรค์อนันต์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

ผู้ศึกษา ว่าที่ร้อยตรีหญิงพิมลวรรณ ศรีพิลาภ **รหัสนักศึกษา** 2552700417 **ปริญญา** ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์
วัฒนกุลเจริญ **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครู
มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสอนคอมพิวเตอร์ระดับมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำนวน 347 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการใช้สื่อ
การสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า การใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่า (1) สภาพการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 อยู่ในระดับมาก โดยครูมีความคิดเห็นว่าผู้สอนมีการใช้สื่อการสอนที่
ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น (2) ปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับน้อย โดยครูมีปัญหาระดับปานกลางในเรื่องขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอน และ (3)
ความต้องการในการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยครูมีความ
ต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร และต้องการให้มีสื่อการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

คำสำคัญ สื่อการสอน ครู มัธยมศึกษา วิชาคอมพิวเตอร์

Independent Study title: The Use of Instructional Media in the Computer Course of Secondary School Teachers in Secondary Education Service Area Office 12

Author: Acting 2 Lt. Pimonwan Sripilap; **ID:** 2552700417;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Independent Study advisor: Dr. Taweewat Watthanakuljaroen, Assistant Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The objective of this study was to investigate the use of instructional media in the Computer Course of secondary school teachers under the Secondary Education Service Area Office 12.

The research population comprised 347 Computer Course teachers in secondary schools under the Secondary Education Service Area Office 12. The employed research instrument was a questionnaire on the use of instructional media in the Computer Course of secondary school teachers under the Secondary Education Service Area Office 12. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

Research findings revealed that the overall use of instructional media in the Computer Course of secondary school teachers under the Secondary Education Service Area Office 12 was rated at the high level; when specific aspects of the use were considered, it was found that (1) the state of using instructional media in the Computer Course of secondary school teachers under the Secondary Education Service Area Office 12 was at the high level, with the teachers having opinions that they used the instructional media to enable the students to learn their lessons more quickly; (2) the problem as a whole in using instructional media in the Computer Course was rated at the moderate level, with the teachers having the moderate level problem of the lack of budget for purchasing the instructional media; and (3) the overall need of the teachers for using instructional media in the Computer Course was rated at the high level, with the need for supports from the administrator and the need for having instructional media as learning sources within the school being specified.

Keywords: Instructional media, Teacher, Secondary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จได้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ ประธานที่ปรึกษางานวิจัยค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้ คำแนะนำ และติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และ ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพร สุนทรนนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถจน์ บัณฑิตย์ และอาจารย์ ดร.นฤมล รอดเนียม ที่ให้ความกรุณาในการ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำปรึกษา ชี้แนะ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณครูสอนคอมพิวเตอร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ทั้งคณาจารย์ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและ ครอบครัวอันมีคุณค่ายิ่ง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำวิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการทำวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่บิดามารดาผู้มีพระคุณและคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

พิมลวรรณ ศรีพิลาภ

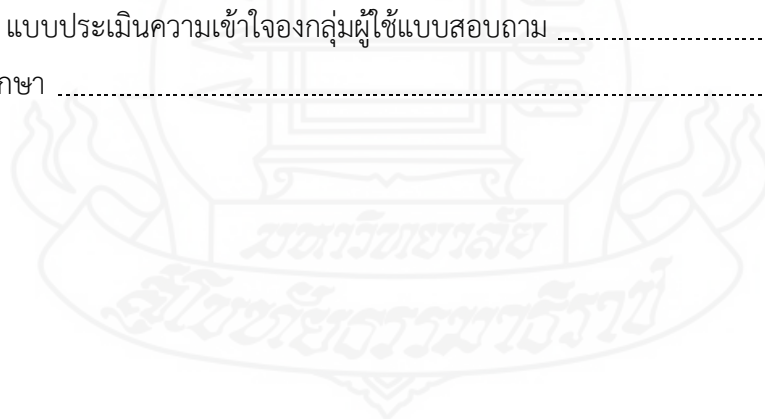
มิถุนายน 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
สื่อการสอน	11
สาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	24
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	32
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)	33
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12	37
ครู	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
ประชากร	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
ตอนที่ 2 สภาพการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครุมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12	61
ตอนที่ 4 ความต้องการการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12	64
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
สรุปผลการวิจัย	72
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	81
ก. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	82
ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	84
ค. ผลประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม	94
ง. ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	98
จ. แบบประเมินความเข้าใจของกลุ่มผู้ใช้แบบสอบถาม	107
ประวัติผู้ศึกษา	109

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 347)	54
ตารางที่ 4.2 สภาพการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม (N = 347)	57
ตารางที่ 4.3 สภาพการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นการวางแผนและเตรียมการ (N = 347)	58
ตารางที่ 4.4 สภาพการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นการนำไปใช้ (N = 347)	59
ตารางที่ 4.5 สภาพการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นการประเมิน (N = 347)	60
ตาราง 4.6 ปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม (N=347)	61
ตารางที่ 4.7 ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นเตรียมการสอน (N=347)	62
ตารางที่ 4.8 ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นระหว่างสอน (N = 347)	63
ตารางที่ 4.9 ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นประเมิน (N = 347)	64
ตารางที่ 4.10 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม (N= 347) ...	65
ตารางที่ 4.11 ความต้องการด้านวางแผนเตรียมการและใช้สื่อการสอน (N = 347)	65
ตารางที่ 4.12 ความต้องการบริการสื่อการสอน (N = 347)	66
ตารางที่ 4.13 ความต้องการด้านประเภทของสื่อการสอน (N = 347)	66
ตารางที่ 4.14 ต้องการสื่อการสอนประเภทวัสดุ (N =347)	67
ตารางที่ 4.15 ต้องการสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ (N = 347)	68
ตารางที่ 4.16 ต้องการสื่อการสอนประเภทเทคนิค วิธีการ (N = 347)	68
ตารางที่ 4.17 ต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์ (N = 347)	69
ตารางที่ 4.18 ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร (N = 347)	70
ตารางที่ 4.19 ความต้องการความรู้ในการใช้สื่อการสอน (N = 347)	70

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้มีเจตนารมณ์ที่ต้องการเน้นย้ำว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญกับสถานการณ์ และสามารถประยุกต์ความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา (กรมวิชาการ 2545: 39-40) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้คนในสังคมมีความรู้คู่คุณธรรม จึงนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษา และ เป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ข้อ 5 กล่าวว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ ดังนั้น สื่อการสอนจึงมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน โดยทำหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของผู้สอนไปสู่ผู้เรียนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว สื่อการสอนจึงมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545: 12-14)

สื่อการสอนถือเป็นสิ่งที่มีบทบาทต่อกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ด้วยคุณสมบัติของสื่อเป็นตัวกลางในการนำสารหรือเนื้อหาถ่ายทอดไปยังผู้เรียน ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอนสามารถดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของบทเรียน ได้ง่ายขึ้น สื่อการสอนแต่ละชนิดล้วนมีลักษณะเฉพาะ มีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกัน ผู้สอนจึงจำเป็นต้องเลือกสื่อที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของการเรียนการสอนให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ในกระบวนการเรียนการสอน ทั้งต่อตัวผู้สอนและผู้เรียนที่จะได้รับความรู้ ที่ถ่ายทอดผ่านสื่อ นั้น ๆ ลักษณะของสื่อการสอนที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ

สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ น่าสนใจ เข้าใจง่าย รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่อง เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวทางการเรียนรู้ สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาควรดำเนินการจัดทำ จัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 27)

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียน เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางการจัดการศึกษาคือต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาให้เต็มศักยภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จึงมีการวางเป้าหมายการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและ พหุปัญญาโดยกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ (1) ภาษาไทย (2) คณิตศาสตร์ (3) วิทยาศาสตร์ (4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (5) สุขศึกษาและพลศึกษา (6) ศิลปะ (7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ (8) ภาษาต่างประเทศ ค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร มุ่งหวังให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้กำหนดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดสภาพแวดล้อม จัดสถานการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น เกิดการใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จัดกระบวนการเรียนรู้แบบผสมผสานกับสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับชุมชน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งจัดหาสื่อการสอนมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา ผู้สอนนำสื่อการสอนมาใช้พัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพสื่อการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะถ่ายทอดความรู้ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่และให้ผู้เรียนพัฒนาตนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 8)

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการใช้สื่อการสอนของครูระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือว่าเป็นความพยายามที่จะทำการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญ ซึ่งดำเนินการจัดทำขึ้นด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายการเมือง ฝ่ายข้าราชการ ครู อาจารย์ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน

ประชาชน องค์กร และสถาบันต่าง ๆ มีการศึกษาปัญหา ประมวลองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีการระดมผู้รู้ นักปราชญ์มาช่วยกันคิด ช่วยกันสร้างเป้าหมายของการศึกษาไทย มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

- (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และ
- (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542: 12-14)

ในส่วนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรผู้สอนควรมีบทบาท

- (1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
- (2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- (3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- (4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- (5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- (6) แก้ไขการเว้นแบบนึ่งทำงาน ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน และ
- (7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองการจัดการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนต้องมีความรู้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ กับผู้เรียน ได้เป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นต้องใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวิธีการสอนการเรียนการสอนรายบุคคล ควรยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดสภาพการเรียนรู้ที่จะให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

มากนัก้อยตามความสามารถความสนใจและความสะดวกของผู้เรียนเอง ถ้าผู้สอนใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยส่งเสริมความคิด การแก้ปัญหาและทัศนคติของผู้เรียน เมื่อผู้สอนใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน ย่อมทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้ บทบาทของสื่อในการเรียนการสอนมีหลากหลายประเภท เช่นใช้สื่อ เทคโนโลยีช่วยการสอนของผู้สอน โดยผู้สอนนำสื่อมาใช้เพื่อช่วยการสอนผู้สอนจึงต้องมีความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับกับใช้เทคนิค หลักสูตร ระบบการสอน ในการใช้สื่อ สื่อช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา ทำให้ผู้สอนมีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ สนุกสนานกับการใช้สื่อและผู้เรียนจะให้ความสนใจกับบทเรียนหรือกิจกรรม

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการใช้สื่อการสอนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน กล่าวคือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร มีความสามารถใช้ทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ มีความสามารถในการใช้เหตุผลแก้ไขปัญหาและมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตสามารถนำความรู้ที่ได้รับจาก ประสบการณ์จริงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการเลือกและใช้และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าความรู้ เกิดการเรียนรู้ร่วมกันร่วมกันทำกิจกรรมจากสื่อการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความหมายของ บทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการ ให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีความสนใจในเนื้อหาทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากเดิมที่เน้นเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้ก็เพื่อเน้นให้มีผลต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ตัวบ่งชี้ที่บอกถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย (1) การเรียนรู้ด้วยความสุข อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงการทำงานของสมองที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางอารมณ์ของผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่ต้องการเรียนรู้ในบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ บรรยากาศของการเอื้ออาทรและเป็นมิตร ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ (2) การเรียนรู้จากการได้คิดและลงมือปฏิบัติจริง หรือกล่าวอีกลักษณะหนึ่งคือ “เรียนด้วยสมองและสองมือ” เป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิด ไม่ว่าจะเกิดจากสถานการณ์หรือคำถามก็ตาม และได้ลงมือปฏิบัติจริงซึ่งเป็นการฝึกทักษะที่สำคัญคือ การแก้ปัญหา ความมีเหตุผล (3) การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป้าหมายสำคัญด้านหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้เรียนแสวงหาความรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียนทั้งที่เป็นเอกสาร วัสดุ สถานที่ บุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพื่อน กลุ่มเพื่อน วิทยากร หรือผู้เป็นภูมิปัญญาของชุมชน (4) การเรียนรู้แบบ

องค์รวม หรือบูรณาการ เป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ได้สัดส่วนกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ความดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชาที่จัดให้เรียนรู้ และ (5) การเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเข้าใจของผู้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ทุกคนเรียนรู้ได้และเป้าหมายที่สำคัญคือ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถที่จะแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้จัดการเรียนรู้จึงควรสังเกตและศึกษาธรรมชาติของการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าถนัดที่จะเรียนรู้แบบใดมากที่สุด ในขณะเดียวกันกิจกรรมการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดอีกครั้งในการเรียนรู้โดยโครงการ) การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนจะได้รับการฝึกด้านการจัดการแล้วยังฝึกด้านสมาธิ ความมีวินัยในตนเอง และการรู้จักตนเองมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542: 12-14)

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เน้นการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ มีคุณธรรม มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะพื้นฐานเพิ่มเติมเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการศึกษาต่อ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 บางกลุ่มสาระการเรียนรู้ผู้สอนยังยึดวิธีการสอนแบบผู้สอนเป็นศูนย์กลาง กำหนดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยให้ความสำคัญความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดสภาพแวดล้อม จัดสถานการณ์การเรียนรู้ จึงทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ จึงทำให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น มีการใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้จัดกระบวนการเรียนรู้แบบผสมผสานกับสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับชุมชน มีการสร้างบรรยากาศเรียนรู้ร่วมกัน มีจัดหาสื่อการสอนมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา ผู้สอนได้นำสื่อการสอนมาใช้พัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพสื่อการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะถ่ายทอดความรู้ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่และให้ผู้เรียนพัฒนาตามศักยภาพ

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูระดับ

มัธยมศึกษา กล่าวคือ สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์มีส่วนสำคัญยิ่งในกระบวนการเรียนการสอน ผู้สอนและผู้เรียนจะสามารถดำเนินการและมีส่วนร่วมในกระบวนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้ามีสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา และเทคนิควิธีสอน สภาพปัจจุบันด้านการใช้สื่อการสอนของผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ยังมีสื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ที่ผู้สอนใช้ในการสอนที่นำมาประกอบการเรียนการสอนยังมีน้อย สื่อที่ใช้ยังเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก มีการนำสื่อการ

สอนมาใช้เป็นสื่อเสริมประกอบการบรรยายและสาธิต ได้แก่ สไลด์คอมพิวเตอร์ สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ สื่อการสอนที่ใช้ประกอบการสอนไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน มักจะเป็นสื่อด้านเดียวไม่สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ ผู้สอนใช้สื่อไม่สม่ำเสมอ ไม่ให้ความสำคัญและไม่นำสื่อการสอนไปใช้ในห้องเรียนไม่ว่าจะด้วยเวลา ความเข้าใจในการใช้และการพัฒนาและผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหาในการใช้สื่อในขั้นเตรียมการอุปกรณ์ และการเลือกใช้สื่อ มีสาเหตุจากการขาดแคลนสื่องบประมาณ และไม่มีความสามารถในการผลิตสื่อใช้เอง

สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันด้านการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน กล่าวคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ได้จัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาในการจัดสื่อการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้สำหรับการเรียนรู้และศึกษาความรู้เพิ่มเติม โดยเฉพาะสื่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยส่วนใหญ่จะมีการจัดให้บริการในห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยมีการจัดคาบเรียนและช่วงเวลาให้ผู้เรียนได้เข้าศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จากการสังเกตพฤติกรรมพบว่าผู้เรียนไม่ให้ความสนใจเนื้อหาที่ผู้สอนนำเสนอ และไม่มีความกระตือรือร้นในการทำแบบฝึกปฏิบัติและกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างชิ้นงานใหม่

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 พบประเด็นปัญหา และส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน ผู้สอนยังยึดวิธีการสอนแบบผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ไม่กำหนดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่จัดสภาพแวดล้อม ไม่จัดสถานการณ์การเรียนรู้ จึงทำให้ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ไม่มีการใฝ่รู้และไม่มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ไม่ได้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบผสมผสานกับสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับชุมชน ไม่มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกัน ไม่มีจัดหาสื่อการสอนมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา ผู้สอนนำสื่อการสอนมาใช้พัฒนาการสอนน้อย ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพ

สภาพที่ปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ ด้านสื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 12 มีปัญหาหลายประการผู้สอนขาดประสบการณ์ ทักษะและความชำนาญในการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ มีสื่อการสอนบ้างแต่ไม่เพียงพอ สื่อการสอนไม่เหมาะสม มีสื่อที่ไม่ทันสมัยไม่สร้างความสนใจกับผู้เรียน ผู้สอนไม่มีเวลาในการผลิตสื่อการสอนไม่มีความสามารถในการผลิตสื่อใช้เอง ไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอน และการใช้สื่อการสอนไม่คุ้มค่า

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ขาดสื่อการสอนที่สนองความต้องการของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความสนใจที่จะเรียนและไม่สามารถฝึกทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง สื่อที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสไลด์คอมพิวเตอร์ซึ่งไม่ทันสมัย ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน ไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการอยากเรียนรู้ ผู้เรียนไม่ได้ฝึกทบทวนเพิ่มเติมหรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ การเรียนการสอนจะได้ผลดีต้องใช้สื่อหลายๆ ประเภทให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจากผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ผู้เรียนบางคนเข้าใจเนื้อหาและปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่ผู้เรียนบางคนอาจต้องการฟังการบรรยายและดูการสาธิตซ้ำแล้วซ้ำอีกจึงเกิดความเข้าใจและปฏิบัติได้ จึงต้องการสื่อการสอนที่มีขั้นตอนวิธีการใช้งานง่ายและสะดวก สามารถทบทวนเนื้อหาได้ตลอดเวลา

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ระดับมัธยมศึกษา ด้านการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูระดับมัธยมศึกษา และด้านการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ได้มีการจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการใช้ ผลผลิตและพัฒนาสื่อการสอนและทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ได้จัดเตรียมอุปกรณ์เสริมเช่น โปรเจคเตอร์ กระดานอิเล็กทรอนิกส์ ให้เพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษา

ส่วนความพยายามแก้ไขปัญหามาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยังไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 แต่พบงานวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2552 ที่เกี่ยวข้องกับ สภาพ ปัญหา และความต้องการ การใช้สื่อการสอนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา เช่น งานวิจัยของ **(1) อรดี ศรีวิสูตร (2552)** วิจัยความต้องการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูในสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเจ้าพระยาป่าสัก พบว่า (1) สภาพการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูในสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเจ้าพระยาป่าสักมีสภาพการใช้ในภาพรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก (2) ปัญหาในการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของครูผู้สอนมีปัญหาการใช้ในภาพรวมของแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง และ (3) ความต้องการในการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของครูผู้สอนในภาพรวมมีความต้องการใช้อยู่ในระดับมาก **(2) สุรพงษ์ วงษ์ทน (2552)** วิจัยสภาพปัญหา และความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอน ของครูกลุ่มโรงเรียนในเครือไทย-เทค พบว่า (1) สภาพการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอน ของครูกลุ่มโรงเรียนในเครือข่าย-เขต มีสภาพการใช้ในภาพรวมของแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง (2) ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอน ของครูกลุ่มโรงเรียนในเครือข่าย-เขต มีปัญหาการใช้ในภาพรวมของแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก และ (3) ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอน ของครูกลุ่มโรงเรียนในเครือข่าย-เขต มีความต้องการการใช้ในภาพรวมของแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

จากงานวิจัยที่ผ่านมาสรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาการเตรียมการใช้สื่อการสอนของครู พบทั้งหมดใช้วิจัยเชิงสำรวจ สภาพ ปัญหาและความต้องการใช้สื่อการสอนของครู โดยผลงานวิจัยเน้น การเตรียมการใช้สื่อการสอน การใช้สื่อการสอน และการประเมินการใช้สื่อการสอน

1.5 แนวทางในการแก้ปัญหา

เนื่องจากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเห็นคุณค่าและความเป็นไปได้ในใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ สำหรับการจัดการเรียนการสอนมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและความต้องการ การใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ จะเป็นแนวทางอันเป็นประโยชน์ทั้งผู้สอนและผู้เรียน และทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนสำหรับการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาซึ่งมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้คือ จะต้องมีการใช้สื่อการสอนประกอบรายวิชาที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และมุ่งนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลายวิธีการซึ่งบางสถานศึกษามีบริบทหรือข้อจำกัดที่แตกต่างกันเช่นสื่อการสอนทางด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีขีดความจำกัด ควรจะสร้างสื่อการสอนในลักษณะออฟไลน์ มีวิธีการสอนให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เหมาะกับศักยภาพและความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ตอบสนองความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ เข้าใจง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

2.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

2.2.3 เพื่อศึกษาความต้องการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

3.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์ ระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียน จำนวน 347 คน

3.3 ขอบข่ายในการวิจัย ขอบเขตเนื้อหาสาระ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ครอบคลุม

- (1) สภาพการใช้สื่อการสอน ประกอบด้วย การวางแผนและเตรียมการ การนำไปใช้ และประเมิน
- (2) ปัญหาการใช้สื่อการสอน ประกอบด้วย ชั้นเตรียมการสอน ชั้นระหว่างสอนและชั้นประเมิน และ
- (3) ความต้องการใช้สื่อการสอน ประกอบด้วย ด้านวางแผนเตรียมการและใช้สื่อการสอน ด้านบริการ สื่อการสอน ด้านประเภทของสื่อการสอน ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร และด้านความรู้ในการใช้สื่อ การสอนวิชาคอมพิวเตอร์

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการ การใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

3.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการหรือกระบวนการที่ครูหรือผู้สอนใช้ ประกอบการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ไปยังผู้เรียน เพื่อให้

การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครู
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

4.2 สภาพ หมายถึง ลักษณะทั่วไป ในการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครู
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ในด้านการวางแผนและ
เตรียมการ การนำไปใช้ และประเมิน

4.3 ปัญหา หมายถึง อุปสรรคในการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ในด้านขั้นเตรียมการสอน ชั้นระหว่างสอน
และขั้นประเมิน

4.4 ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับ การใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ ของ
ครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ในด้านวางแผนเตรียมการและ
ใช้สื่อการสอน ด้านบริการสื่อการสอน ด้านประเภทของสื่อการสอน ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร
และด้านความรู้ในการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์

4.5 ระดับมัธยมศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 12

4.6 ครูวิชาคอมพิวเตอร์ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติการสอนในรายวิชาคอมพิวเตอร์ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

4.7 โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้ข้อมูลสภาพ ปัญหาความต้องการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครู
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

5.2 ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการทางการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ
การสอนและการพัฒนาสื่อเพื่อจัดการเรียนการสอนของครู

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่องการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (1) สื่อการสอน (2) สารระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (3)พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่11 (5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 (6) ครู และ (7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สื่อการสอน

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอน ผู้วิจัยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสื่อการสอนครอบคลุม (1) ความหมายสื่อการสอน (2) คุณค่าของสื่อการสอน (3) ประเภทของสื่อการสอน (4) หลักการใช้สื่อการสอน (5) การเลือกใช้สื่อการสอน

1.1 ความหมายสื่อการสอน

นักวิชาการได้กล่าวถึง ความหมายของสื่อการสอน ไว้ดังนี้
ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 112) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึงวัสดุ (สิ้นเปลือง) อุปกรณ์(เครื่องมือที่ไม่ผู้พียงง่าย และวิธีการ (กิจกรรม เกม การทดลอง เป็นต้น) ที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถส่งหรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติ อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ทักษะและค่านิยม และทักษะไปยังผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533: 80) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย

दनัย ไชโยธา (2534: 30) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึงสิ่งที่เป็นตัวกลาง ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อทำให้ผู้เรียนและผู้สอนเข้าใจในสิ่งที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกันได้ผลดี และทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เชียรศรี วิวิศศิริ (2535: 25) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึงตัวกลางหรือ สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการถ่ายทอดความรู้

ของครูถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หรือหมายถึง วัสดุอุปกรณ์หรือเทคนิคที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนส่งหรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติและทักษะไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิดานันท์ มลิทอง (2540: 70) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึงตัวกลางที่ช่วยนำถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากผู้สอนหรือจากแหล่งเรียนรู้ไปยังผู้เรียน เป็นสิ่งที่ช่วยอธิบายเนื้อหาบทเรียน ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วิวรรณ จันทร์เทพย์ (2542: 18) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึงวัสดุ อุปกรณ์ หรือวิธีการใด ๆ ก็ตามที่เป็นตัวกลางหรือพาหะในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ทักษะและประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียน สื่อการสอนแต่ละชนิดจะมีคุณสมบัติพิเศษ และมีคุณค่าในตัวมันเอง ในการเก็บและแสดงความหมายที่เหมาะสมกับเนื้อหาและเทคนิควิธีการใช้อย่างมีระบบ

มิตรธิดาล อื้อเพชรพงษ์ (2545: 138) กล่าวว่า สื่อการสอน คือวัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นตัวกลางหรือช่องทางเพื่อเชื่อมโยง และถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ตัวผู้เรียน จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจและมีประสิทธิภาพและเพื่อทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้บรรลุประสงค์วัตถุประสงค์

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2545: 239) กล่าวว่า สื่อการสอน คือตัวกลางหรือสิ่งต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการถ่ายทอดความรู้ของครูถึงผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี

กรมวิชาการ (2546: 38) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึงวิธีการหรือกระบวนการ วัสดุ ของจริง สิ่งต่างๆและธรรมชาติที่อยู่รอบตัว ซึ่งสามารถเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์เรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เช่น หนังสือเรียน คู่มือครู ชุดการเรียนการสอน แบบฝึกหัด

จริยา เหนียมเฉลย (2546: 9-10) กล่าวว่า สื่อการสอน คือการนำเอาเทคโนโลยี ซึ่งเป็นระบบการประยุกต์ผลิตรวมทางวิทยาศาสตร์ (ในแง่วัสดุ) และผลิตรวมทางวิศวกรรมศาสตร์ (ในแง่เครื่องมือ) โดยยึดหลักทางพฤติกรรม (ในแง่วิธีการ) มาช่วยในการเพิ่ม ประสิทธิภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น และบรรลุจุดมุ่งหมายที่ใดตั้งไว้ ทำให้บทเรียนที่เป็น นามธรรมกลับกลายเป็นรูปธรรม ผู้เรียนจะเกิดความคิดสร้างสรรค์และมีกิจกรรมการเรียนมากขึ้น โดยมีครูเป็นผู้ส่งข้อมูลที่เรียกว่า สาร(Message) ส่งผ่านทางสื่อ (Media) หรือ (Channel) และผู้รับสารก็คือ ผู้เรียนซึ่งจะมีการสนองกลับในเชิงการสื่อสาร 2 ทาง (Two-way Communication)

โดยสรุป สื่อการสอน หมายถึงการนำสิ่งต่างๆทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือหรือวิธีการ เทคนิคต่างๆที่ใช้เชื่อมโยงและถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียนใช้ในกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 คุณค่าของสื่อการสอน

นักวิชาการได้กล่าวถึง คุณค่าของสื่อการสอน ไว้ดังนี้

จันท์ธนาย เตมียาการ (2533: 40) กล่าวถึง คุณค่าของสื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. คุณค่าสำหรับผู้สอน

1.1 ช่วยแบ่งเบาภาระทั้งด้านงานและเวลา

1.2 ผู้สอนได้สนุกไปกับการสอน รู้จักใช้วัสดุอุปกรณ์และเทคนิคการสอนทำให้

มีชีวิตชีวา

1.3 เมื่อผู้สอนเห็นคุณค่าสื่อการศึกษาและเทคนิคที่จะใช้กับนักเรียนจะมีส่วน

เป็นแรงผลักดันให้ผู้สอนตื่นตัวเสมอในการผลิตวัสดุ อุปกรณ์ ค้นคว้าหาวิธีการใหม่ตลอดจนใฝ่หาความรู้ใหม่อยู่เสมอ

1.4 ผู้สอนที่พูดไม่เก่งจะมีความเชื่อมั่นในการอธิบายเนื้อหามากขึ้นเพราะการเรียนการสอนไม่ได้ทำเพียงลำพัง แต่จะมีผู้เรียนเข้ามาเกี่ยวข้องในการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ เข้าช่วยในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

1.5 ช่วยให้ผู้สอนมีประสบการณ์สอน เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถนำเอาประสบการณ์ที่แปลกใหม่นอกชั้นเรียนมาเสนอผู้เรียนได้

2. คุณค่าสำหรับผู้เรียน

2.1 กระตุ้นและสร้างความสนใจให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อชั้นเรียนมีอะไรใหม่ ๆ ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวเสมอ

2.2 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อนในเนื้อหาบางวิชา

2.3 ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลในแง่ความสนใจและบุคลิกภาพ

2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น

2.5 ช่วยนำประสบการณ์นอกชั้นเรียน เข้ามาให้ผู้เรียนได้รับรู้และเรียนรู้โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปไกล

दन्य चयोरथ (2534: 22) กล่าวถึง คุณค่าของสื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น

2. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้มากขึ้นในเวลาที่กำหนด

3. ช่วยให้ผู้เรียนจำ ประทับใจความรู้สึกเพราะตนเองสามารถทำอะไรได้เร็วและดีขึ้น

4. ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนการสอน

5. ส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนการสอน

6. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนได้อย่างสะดวก เพราะทำเรื่องที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น

7. ช่วยให้ผู้สอนสามารถสอนได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ล่วงหน้าได้ง่ายขึ้น

เชียร์ศรี วิริทธิ์ (2535: 12) กล่าวถึง คุณค่าของสื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. ปรับปรุงและเพิ่มคุณค่าการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
2. ประหยัดเวลาในการเรียนการสอน
3. ประหยัดกำลังและปริมาณครูผู้สอน
4. เพิ่มปริมาณผู้เรียนได้มากในเวลาเดียวกัน
5. เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานทั่วไป
6. ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ดี รวดเร็วและเข้าใจเรื่องต่างๆตรงกัน
7. ช่วยให้ผู้เรียนจำเรื่องต่างๆได้มากขึ้นและนานขึ้นและช่วยสร้างความสนใจให้กับ

ผู้เรียน

8. ช่วยเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในด้านต่างๆเช่น อ่าน เขียนหรือปฏิบัติงานต่าง ๆ
9. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล
10. ลดจำนวนผู้เรียนที่สอบตก
11. เพิ่มคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน

อิริคสัน (Erickson 1972) กล่าวถึง คุณค่าของสื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. ช่วยจัดและเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ช่วยครูสอนเนื้อหาที่มีความหมายต่อผู้เรียน
3. ช่วยครูแนะนำและกำกับผู้เรียนให้มีปฏิสัมพันธ์ในทางที่พึงปรารถนาโดยใช้สื่อ
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปตามเนื้อหา
5. ช่วยให้ครูสอนได้รวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น

คินเดอร์ (Kinder 1995) กล่าวถึง คุณค่าของสื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. สื่อการศึกษาสามารถเอาชนะข้อจำกัดเรื่องความแตกต่างกันของประสบการณ์ดั้งเดิมของผู้เรียนคือ เมื่อใช้สื่อการศึกษาแล้วจะช่วยให้ผู้เรียนซึ่งมีประสบการณ์เดิมต่างกันเข้าใจได้ใกล้เคียงกัน

2. ขจัดปัญหาเรื่องสถานที่ ประสบการณ์ตรงบางอย่าง
3. ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากสิ่งแวดล้อมและสังคม
4. สื่อการศึกษาทำให้ผู้เรียนมีความคิดรวบยอดเดียวกัน
5. ทำให้ผู้เรียนมีมโนภาพเริ่มแรกอย่างถูกต้องและสมบูรณ์

6. ทำให้เด็กมีความสนใจและต้องการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การอ่าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะคิด การแก้ปัญหา

7. เป็นการสร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจ

8. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์จากรูปธรรมสู่นามธรรม

กิตานันท์ มลิทอง (2543: 98) กล่าวถึง คุณค่าของสื่อการสอนว่าสามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งกับผู้เรียนและผู้สอน สรุปได้ดังนี้

1. สื่อกับผู้เรียน

1.1 เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น ช่วยให้เกิด ความคิดรวบยอด ในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

1.2 ช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียน เกิดความสนุกและไม่รู้สึก เบื่อหน่าย การเรียน

1.3 ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันและเกิดประสบการณ์ร่วมกัน ในวิชาที่เรียน

1.4 ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอน

1.5 ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้น

1.6 ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างๆ ระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษาเป็นรายบุคคล

2. สื่อกับผู้สอน

2.1 ช่วยให้บรรยากาศในการเรียนการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ ผู้สอนมีความสุขสนุกสนานในการสอนมากกว่าวิธีการที่เคยใช้การบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองให้เพิ่มขึ้น

2.2 สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะ บางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้เอง

2.3 เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอ ในการเตรียมและผลิตวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ตลอดจนจินตค้นเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามสื่อการสอนจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อผู้สอนได้นำไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกวิธี ดังนั้น ก่อนที่จะนำสื่อแต่ละอย่างไปใช้ ผู้สอนจึงควรจะได้ศึกษาถึงลักษณะและคุณสมบัติของสื่อ การสอน ข้อดีและข้อจำกัดอันเกี่ยวเนื่องกับตัวสื่อและการใช้สื่อแต่ละอย่างก่อน

กรมวิชาการ (2545: 6-7) กล่าวถึง คุณค่าของสื่อการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็น

กระบวนการ

3. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
4. สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจ และทำให้ยากรู้ยากเห็นมากขึ้น
5. ส่งเสริมการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน
6. เกื้อหนุนผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ที่ ต่างกัน ให้มีโอกาสเรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน
7. ช่วยให้ผู้เรียนบูรณาการสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงกัน
8. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้สื่อและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อค้นคว้าเพิ่มเติม
9. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในหลายมิติจากสื่อที่หลากหลาย
10. เชื่อมโยงโลกที่อยู่ไกลตัวผู้เรียนให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียนได้สื่อการสอนต่าง ๆ นอกจากส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่

10.1 ความรู้ สื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา กระบวนการ และความรู้ในเชิงประจักษ์จากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่างๆ ส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาความรู้เชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยงความรู้เก่าและความรู้ใหม่ ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ ที่กว้างไกล

10.2 ทักษะ สื่อการสอนช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนเช่น ทักษะการคิด การสื่อสาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การจัดการ และทักษะในงานอาชีพ

10.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม สื่อการสอนยังช่วยให้ผู้เรียน รักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในความเป็นไทย มีจิตสำนึกทางสังคมและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้เวลา อย่างสร้างสรรค์ ยอมรับค่านิยมที่ดีงาม

โดยสรุป สื่อการสอนมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนอย่างมากมาย ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนตรงกับผู้สอน ทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ส่งเสริมทักษะ กระบวนการเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ความคิดรวบยอดของผู้เรียนและแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามสื่อการสอนจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อผู้สอนต้องรู้ถึง คุณสมบัติของสื่อข้อดี และข้อจำกัดของสื่ออื่นนั้น ๆ การนำสื่อไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกวิธี เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

1.3 ประเภทสื่อการสอน

นักวิชาการได้กล่าวถึง ประเภทของสื่อการสอน ไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 20) ได้แบ่งสื่อการสอนไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. สื่อการสอนประเภทวัสดุ หมายถึงสื่อการสอนที่เป็นวัสดุสิ้นเปลือง ใช้แล้วหมดไปหรือผู้ฟังได้ง่าย จำแนกได้ 2 กลุ่มใหญ่ดังนี้

1.1 วัสดุการสอนที่มีผู้จัดทำและจำหน่าย ได้แก่ สิ่งพิมพ์ ภาพชุด แผนภูมิหรือแผนภาพสไลด์หรือฟิล์มสตริป ภาพยนตร์ เทปโทรทัศน์ เทปเสียงประกอบตำรา ชุดอุปกรณ์ชุดการสอน

1.2 วัสดุการสอนที่ครูจัดทำขึ้นหรือหามาเอง ได้แก่ วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ทำนาฬิกาจากกล่องกระดาษ เป็นต้น

2. สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ หมายถึง สื่อประเภทเครื่องมือที่ครูนำมาใช้ในการสอนซึ่งรวมเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอนโดยตรง จำแนกออกเป็น 3 ประเภท

2.1 อุปกรณ์ประเภทเครื่องเสียง ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียงแบบตลับ เครื่องรับวิทยุและหูฟัง

2.2 อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย ได้แก่ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

2.3 อุปกรณ์ที่ไม่เกี่ยวกับการให้เสียงหรือภาพ ได้แก่ กระดานดำ เครื่องมือทดลองต่าง ๆ

3. สื่อการสอนประเภทวิธีการ หมายถึงวิธีการครอบคลุมกิจกรรมทุกอย่างที่ครูและนักเรียนจัดขึ้นได้แก่ การสาธิต การทดลอง เกม การแสดงบทบาทสมมติ การจำลองสถานการณ์ การฝึกปฏิบัติจริงหลังจากเรียนทฤษฎี ทักษะศึกษา กิจกรรมอิสระ กิจกรรมที่จัดขึ้นตามโครงการ

กฤษมันต์ วัฒนารงค์ (2536: 42) ได้แบ่งสื่อการสอนไว้ดังนี้

1. การแบ่งตามลักษณะการใช้งาน ได้แก่ ประเภทใช้เครื่องฉาย ประเภทไม่ใช้เครื่องฉาย และประเภทเครื่องเสียง

2. การแบ่งตามลักษณะทางกายภาพและจากกรวยประสบการณ์ของ Edgar Dele จำแนกไว้ 3 ประเภทดังนี้

2.1 สื่อประเภทวัสดุ (Software) หมายถึง สื่อที่บรรจุสาระหรือความรู้ที่อยู่ในตัว

2.1.1 สื่อวัสดุที่ต้องใช้ร่วมกับอุปกรณ์อื่นจึงสามารถถ่ายทอดสาระหรือความรู้ให้ผู้เรียนได้ เช่น แผ่นเสียง เทปโทรทัศน์ ฟิล์มภาพยนตร์

2.1.2 สื่อวัสดุที่ไม่ต้องใช้ร่วมกับอุปกรณ์อื่น ก็สามารถถ่ายทอดหรือให้ความรู้แก่ผู้เรียน เช่น แผนภูมิ แผนภาพ ลูกโลก หุ่นจำลอง

2.2 สื่อประเภทอุปกรณ์ (Hardware) เป็นสิ่งที่เป็นตัวผ่านให้สาระหรือความรู้ที่อยู่ในทั้งวัสดุ อยู่ในรูปของจริงหรือสถานการณ์จริง ได้ถ่ายทอดออกมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เช่น เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ และเครื่องเล่นแผ่นเสียง

2.3 สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ (Technique and Methods) เป็นสื่อลักษณะนามธรรม เป็นแนวความคิดหรือกระบวนการจัดระบบ และเงื่อนไขหรือสถานการณ์ในการเรียนรู้ซึ่งอาจรวมหรือไม่รวมสื่อวัสดุ และอุปกรณ์มาประกอบช่วยให้กระบวนการดำเนินไปได้ด้วยดี เช่น การแสดงละคร ทักษะศึกษา และการสาธิต

3. การจำแนกสื่อการสอนตามทรัพยากรการเรียนรู้ สามารถแบ่งได้ 6 แบบดังนี้

3.1 คน (People) ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ครู และบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนบุคคลในสังคมที่มีความชำนาญในด้านต่าง ๆ

3.2 วัสดุ (Material) ทั้งที่บรรจุเนื้อหาวิชาการ และเพื่อการบันเทิงสามารถนำมาเป็นแหล่งวิชาการได้ เช่น หนังสือ สไลด์ และเทปโทรทัศน์

3.3 อาคารสถานที่ (Setting) อาจอยู่ในรูปสนามกีฬา ตัวอาคารห้องประชุม และสถานที่สาธารณะที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

3.4 เครื่องมือและเครื่องใช้ (Tools and Equipment) นอกจากเครื่องมือทางโสตทัศนอุปกรณ์แล้ว เครื่องใช้สำนักงานและงานอุตสาหกรรมก่อสร้าง เริ่มตั้งแต่เครื่องถ่ายเอกสาร คอมพิวเตอร์ จนถึงก้อน ไขควง และตะปู

3.5 กิจกรรม (Activities) เป็นการจัดขึ้นร่วมกับแหล่งวิชาการอื่น ๆ หรือวิธีการเรียนที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ได้แก่การสอนแบบโปรแกรม ทักษะศึกษา การเล่นเกมและการแสดงละคร

3.6 ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) สิ่งที่มีอยู่และเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ในรูปของปรากฏการณ์ วัตถุ และลักษณะทางภูมิศาสตร์ เป็นแหล่งความรู้ สามารถนำมาใช้เป็นสื่อการศึกษาได้ เช่น ฟาร์ม ไร่ สวน แผ่นดินไหว แร่ต่าง ๆ หุบเขาและน้ำตก

กรมวิชาการ (2545: 7-9) จำแนกสื่อการศึกษาทั้งหมดออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งได้แสดงหรือจำแนกหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่าง ๆ โดยใช้หนังสือที่เป็นตัวเขียน หรือตัวพิมพ์เป็นสื่อ เพื่อแสดงความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายประเภท เช่น เอกสาร หนังสือ หนังสือพิมพ์ ตำรา นิตยสาร วารสาร จุลสาร จดหมาย จดหมายเหตุ บันทึก รายงาน วิทยานิพนธ์ ฯลฯ

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือ โสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น แดบบันทึกรูปภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) แดบบันทึกรูปภาพ สไลด์ สไลด์มัลติมีเดีย นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยี ยังหมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่นการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

3. สื่ออื่น ๆ นอกจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยีแล้ว ยังมีสื่ออื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสื่อ 2 ประเภทดังกล่าว เพราะสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ท้องถิ่นที่ขาดแคลนสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี สื่อเหล่านี้ อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

3.1 สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด เจตคติและวิธีปฏิบัติตนไปสู่บุคคลอื่นสื่อบุคคล อาจเป็นบุคลากรที่อยู่ในระบบโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตัวผู้เรียน นักการภารโรงหรืออาจเป็นบุคลากรภายนอกโรงเรียน เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นในสาขาอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

3.2 สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือสภาพที่อยู่รอบตัวผู้เรียน เช่น พืชผัก ผลไม้ สัตว์ชนิดต่าง ๆ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยบริการหรือแหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ชุมชน สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งครูหาได้ไม่ยาก

3.3 สื่อกิจกรรม/กระบวนการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูหรือผู้เรียนกำหนดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การไปทัศนศึกษาออกสถานที่ การทำโครงการ เกม เพลง การปฏิบัติตามใบงาน ฯลฯ

3.4 สื่อวัสดุ/เครื่องมืออุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ กราฟ ภาพพลิก ฯลฯ นอกจากนี้ ยังรวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ทดลอง วิทยาศาสตร์ เครื่องมือวิชาช่าง อุปกรณ์ที่ใช้ในการออกกำลังกาย เครื่องวัดสมรรถภาพของร่างกาย เป็นต้น

โดยสรุป การแบ่งประเภทของสื่อการสอนแบ่งออก ตามลักษณะของสื่อ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิควิธีการ ไม่ว่าจะเป็นสื่อการสอนประเภทใดก็ตามที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์แล้ว ย่อมเป็นสื่อการสอนดีและมีประสิทธิภาพทั้งสิ้น และไม่มีสื่อการสอนประเภทใดประเภทหนึ่งที่จะใช้ถ่ายทอดเนื้อหาทุกเรื่องทุกตอนให้ผู้เรียนเข้าใจ

โดยตลอด เนื่องจากสื่อการสอนมีหลากหลาย จึงขึ้นอยู่กับ โอกาส เวลา สถานการณ์ ที่ผู้สอนจะต้องเลือกนำไปใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนให้มากที่สุด

1.4 หลักการใช้สื่อการสอน

นักวิชาการได้กล่าวถึง หลักการใช้สื่อการสอน ไว้ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2532) กล่าวถึง หลักการใช้สื่อการสอนอย่างมีระบบว่าควรทำตามขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. ช้้นวางแผน มีกิจกรรมที่ควรกระทำดังนี้

1.1 วิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนว่า เนื้อหาที่จะสอนแก่ผู้เรียนคืออะไร เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอน ผู้เรียนต้องแสดงพฤติกรรมใดออกมาบ้าง

1.2 พิจารณาสื่อที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน ช้้นสร้างความสนใจ ช้้นนำเข้าสู่บทเรียน ช้้นจัดการเรียนการสอนโดยประกอบกับสื่ออื่น ๆ ทบทวนบทเรียน สรุปบทเรียน และทดสอบความรู้ของผู้เรียน

1.3 วิเคราะห์ผู้เรียนซึ่งผู้สอนควรจะทราบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ความสามารถทางสติปัญญา อัตราการเรียน ลักษณะการเรียน ประสบการณ์เดิมหรือทัศนคติ

1.4 เลือกสื่อการสอน ตามเกณฑ์และคุณสมบัติที่กำหนดของสื่อแต่ละประเภท

1.5 ควรพยายามเลือกใช้สื่อลักษณะประสม กล่าวคือ ผู้สอนควรพยายามใช้สื่อตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป ให้เสริมซึ่งกันและกัน ซึ่งจะให้ผลดีกว่าใช้สื่อการศึกษาเพียงชนิดเดียว

1.6 เตรียมสื่อและอุปกรณ์เสริมอื่นๆที่จะทำให้การใช้สื่อเป็นไปอย่างดีที่สุด ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการสื่อประสม (Multimedia) วิธีการจัดระบบที่นำเอาสื่อการศึกษาหลายอย่างมาสัมพันธ์กันและเป็นสื่อที่มีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน

1.7 ศึกษาหรือทดลองใช้สื่อการศึกษานั้นก่อน เพื่อได้ทราบขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการ ตลอดทั้งอาจจะพบปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้ก่อนการใช้จริง

1.8 เตรียมตัวให้พร้อมทั้งทางด้านความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการศึกษาชนิดนั้น ทราบข้อดี ประสิทธิภาพ จุดอ่อนของสื่อการศึกษา

1.9 เตรียมห้องเรียนให้พร้อม เช่น เตรียมที่แขวนภาพ แผนภูมิ สื่อการศึกษาอื่น ๆ จัดเตรียมโต๊ะเก้าอี้ เตรียมอุปกรณ์อื่นๆ เช่น สายไฟฟ้า จอ เครื่องคอมพิวเตอร์ แสงสว่าง การระบายอากาศ เก้าอี้ เป็นต้น

1.10 เตรียมผู้เรียนให้พร้อมทั้งความสนใจ อาจจะปูพื้นฐานเรื่องการใช้สื่อการศึกษาชนิดนั้น ๆ เช่น การใช้สไลด์ เทป โปรแกรม ซึ่งผู้เรียนควรทราบว่าขณะชมสไลด์อาจจะมีการหยุดฉายสไลด์เพื่อให้ตอบคำถาม หรือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ฉะนั้นต้องตั้งใจฟังและชมให้ดีหรือผู้เรียนอาจต้องเตรียมอุปกรณ์บางอย่าง เพื่อให้การใช้สื่อการศึกษานั้นสมบูรณ์ที่สุด

2. ขั้นตอนการใช้สื่อการสอน ผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้

2.1 ก่อนการใช้สื่อจริงในห้องเรียน ครูได้รับการบรรยาย เช่น การชี้ให้เห็นจุดสำคัญ หรือควรยกประเด็นสำคัญที่ควรได้จากสื่อการเรียนนั้น ๆ

2.2 ระมัดระวังเกี่ยวกับกระบวนการเสนอเนื้อหาจากสื่อการศึกษา ไม่ควรกระทำซ้ำหรือเร็วเกินไป

2.3 ควรเสนอสื่อเมื่อถึงเวลาใช้ มีเทคนิคการบิดบังเข้าช่วยในการเสนอสื่อประเภทภาพ กล่าวคือถ้ายังไม่ถึงเวลาใช้สื่อควรเก็บไว้ก่อนค่อยนำออกมาใช้ เมื่อถึงขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น สนใจมากขึ้น

3. ชั้นประเมินผล สิ่งที่คุณควรประเมินประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

3.1 การประเมินผลการวางแผนการใช้สื่อ โดยประเมินว่าสิ่งที่ได้ดำเนินการวางแผนนั้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ หรือการวางแผนเป็นไปตามทฤษฎีแต่ไม่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง กรณีเช่นนี้ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลไว้สำหรับเป็นบทเรียนในการวางแผนครั้งต่อไป

3.2 การประเมินกระบวนการใช้สื่อโดยประเมินว่าการใช้สื่อนั้นมีปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้องอย่างไรบ้าง เหล่านี้มีสาเหตุมาจากอะไร ผู้สอนได้มีการเตรียมการป้องกันและแก้ไขหรือไม่อย่างไร ดำเนินกระบวนการตามขั้นตอนทางเทคนิคหรือไม่

3.3 การประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อการสอน มักจะเกิดผลจากการเรียนโดยตรง ประเมินในประเด็นผลของการใช้สื่อตามแผนและกระบวนการที่วางไว้นั้นก่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนได้เข้าใจบรรลุตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้หรือไม่

เฮนนิช และรัสเซล (Heinich และ Russel 1982: 34-35) กล่าวถึง การวางแผนใช้สื่อการสอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะผู้เรียนก่อนที่จะใช้การสอนชนิดใด ต้องศึกษาลักษณะผู้เรียนเพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนซึ่งจะเป็นสิ่งที่ช่วยในการเลือกสื่อการสอนและวิธีการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งลักษณะของผู้เรียนแบ่งเป็น (1) ลักษณะทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้นความสามารถทางสติปัญญา ทักษะ และวัฒนธรรมส่วนตัวทางสังคม ทำให้ช่วยกำหนดความยากง่ายของบทเรียน (2) ลักษณะเฉพาะ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ทักษะที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน ซึ่งลักษณะเฉพาะจะมีผลกับคุณภาพของเนื้อหา มีผลโดยตรงกับการจัดสื่อการสอนและการเลือกวิธีการสอน

2. กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนที่สุด อาจกำหนดจากแนวหลักสูตรการศึกษา หรือผู้สอนกำหนดเอง จุดมุ่งหมายที่กำหนดควรเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ประกอบด้วย (1) การกระทำหรือการปฏิบัติ (2) สภาวะหรือเงื่อนไข (Condition) เกณฑ์หรือมาตรฐาน (Criterion or Standard)

3. การเลือกปรับปรุงหรือออกแบบวัสดุ ในขั้นนี้เป็นขั้นเชื่อมโยงหรือขึ้นสร้างสะพาน เชื่อมระหว่างจุดเริ่มต้นเมื่อทราบลักษณะผู้เรียนแล้วและจุดหมายปลายทาง เมื่อสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเชิงพฤติกรรมแล้ว การเชื่อมทำได้ 3 กรณีดังนี้ (1) เลือกวัสดุที่มีอยู่แล้ว (2) ปรับปรุงวัสดุเก่าให้สามารถนำมาใช้ได้ (3) ออกแบบทำขึ้นมาใหม่โดยคำนึงถึงผู้เรียนราคา ความชำนาญทางเทคนิคเครื่องมือ สถานที่ และเวลา

4. การใช้วัสดุต้องวางแผนว่าจะใช้วัสดุอะไร ใช้เวลานานเท่าไร จากนั้นต้องเตรียมชั้นเรียน เครื่องมือที่จำเป็นตลอดจนสถานที่ให้พร้อม ควรนำเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาใช้ด้วย เช่น วัสดุที่เหมาะสมกับขนาดของกลุ่มผู้เรียนหรือการศึกษาด้วยตนเอง โดยเฉพาะการใช้สื่อประสมจะก่อให้เกิดความเร้าความสนใจได้สูง ผู้สอนควรควบคุมความสนใจในห้องเรียน สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน

5. การตอบสนองของผู้เรียนเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการเรียนรู้ ผู้เรียนควรฝึกปฏิบัติสิ่งที่ได้เรียนไป ควรได้รับการเสริมแรงเมื่อตอบถูก การอภิปรายหรือการทำแบบฝึกหัด เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าในขณะมีกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมติดตามผลอื่น ๆ

6. การประเมินผล ภายหลังจากสอนแล้ว จำเป็นต้องมีการประเมินทั้งตัวผู้เรียน สื่อการสอนและวิธีการ เพื่อหาประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นของกระบวนการสอน เช่น นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่ สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้บรรลุการเรียนรู้หรือไม่ นักเรียนใช้สื่อการสอนและวัสดุการศึกษาต่าง ๆ อย่างถูกต้องหรือไม่ สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ผู้สอนได้ส่งเสริมการเรียนรู้โดยช่วยเหลือเป็นรายบุคคลอย่างไรเพียงพอหรือไม่

โดยสรุป หลักการใช้สื่อการสอนเพื่อให้ได้ผลดีนั้นควรดำเนินการตามขั้นตอน การเตรียมการในการใช้สื่อการสอน คือ เตรียมผู้สอน เตรียมผู้เรียนและเตรียมชั้นเรียน ควรใช้สื่อสื่อการสอนในเวลาที่กำหนด สรุปผลการใช้สื่อการสอน และการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องคือจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำหลังจากมีการใช้สื่อการสอน เช่น อภิปราย ค้นคว้าเพิ่มเติม การรายงาน การตอบคำถามหรือการทำศนศึกษาออกสถานที่ เป็นต้น

1.5 การเลือกใช้สื่อการสอน

นักวิชาการได้กล่าวถึง การเลือกใช้สื่อการสอน ไว้ดังนี้

จรรยา เหนียนเฉลย (2546: 18) กล่าวถึง หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการสอนไว้ดังนี้

1. สื่อที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนหรือไม่
2. สื่อที่ใช้ช่วยให้นักเรียนได้ข้อสรุปจากเนื้อหาที่เรียนหรือไม่

3. สื่อนั้นช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักเรียนหรือไม่

4. สื่อที่ใช้ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักเรียนหรือไม่

5. เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น จำนวนผู้เรียน ความสามารถ ความสนใจ ทักษะ และรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนหรือไม่

6. เหมาะสมกับทัศนคติและทักษะของผู้สอนหรือไม่

7. สื่อนั้นใช้การได้ดี ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้

8. คุ่มค่ากับราคา ในการผลิตและการนำมาใช้

9. สื่อนั้นช่วยให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมตามที่ครูต้องการหรือไม่

10. ระยะเวลาในการใช้สื่อั้นเหมาะสมหรือไม่

11. สื่อนั้นช่วยเสนอแนะกิจกรรมอื่น ๆ ที่นักเรียนอาจปฏิบัติเพิ่มเติมหรือไม่

12. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อั้นแค่ไหน เช่น สถานที่ แสงสว่าง สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

อิริคสัน (Erickson 1971) กล่าวถึง กระบวนการในการเลือกสื่อการสอนดังนี้

1. สื่อการสอนผลิตขึ้นเหมาะแก่จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของผู้เรียนหรือไม่

2. ควรพิจารณาถึงความยากง่ายของจุดมุ่งหมายการสอนเกี่ยวกับความเข้าใจ

ความสามารถ ทัศนคติ และความนิยม

3. สื่อการสอนนั้นให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ทางความคิด การโต้ตอบ การอภิปรายและการศึกษาหรือไม่

4. เนื้อหาที่จะต้องใช้สื่อความหมายด้วยสื่อการสอนเป็นประโยชน์และมี ความสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียน ชุมชน และสังคมหรือไม่

5. สื่อการสอนนั้นเป็นประโยชน์ต่อการสอน เป็นกิจกรรมในการแก้ปัญหาและเพิ่ม ประสบการณ์เฉพาะด้านหรือไม่

6. เนื้อหาที่ ศึกษาอยู่ในรูปของปัญหาและกิจกรรมของผู้เรียนหรือไม่

7. สื่อการสอนนั้นให้เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับขนาด อุณหภูมิ น้ำหนัก ความลึก ระยะทาง กลิ่น สี เสียง ความมีชีวิตและอารมณ์หรือไม่

8. สื่อการสอนนั้นให้ความแน่นอน ทันสมัยหรือไม่

9. สื่อการสอนนั้นสามารถปรับให้เข้ากับจุดมุ่งหมายของการสอนที่พึงประสงค์หรือไม่

10. สื่อการสอนนั้นน่าสนใจหรือไม่

11. สื่อการสอนนั้นใช้ในห้องเรียนธรรมดาได้หรือไม่

12. เนื้อหาที่ได้จากสื่อการสอนมีอย่างน้อยเพียงใด
เกอร์ลาช และอีลี (Gerlach and Ely 1980 อ้างถึงใน ไชยยศ เรื่องสุวรรณ
2533: 95) ได้เสนอหลักการเลือกสื่อการสอนดังนี้

1. ความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการศึกษา
2. ระดับความยากง่าย
3. ราคา
4. จัดหาได้ง่ายหรือมีอยู่แล้ว
5. มีคุณภาพด้านเทคนิค

โดยสรุป การเลือกใช้สื่อการสอนของผู้สอนเลือกสื่อการสอนที่เสนอแนวคิดที่ชัดเจนในหัวข้อเรื่องต่างๆที่น่าสนใจ ใช้สื่อการสอนที่มีความเหมาะสมกับนักเรียน สื่อการสอนไม่มีความลำเอียงทางวัฒนธรรม และใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ มีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ

2. สาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จากการศึกษารวบรวมที่เกี่ยวกับสื่อการสอน ผู้วิจัยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสื่อการสอนครอบคลุม (1) หลักการ และ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) สมรรถนะสำคัญ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (3) มาตรฐานการเรียนรู้ และ ตัวชี้วัด (4) สาระการเรียนรู้ (5) การจัดการเรียนรู้ (6) สื่อการเรียนรู้ และ (7) ระดับการเรียนรู้

2.1 หลักการ และ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 4) ระบุหลักการและ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและ มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และ คุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการ การศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์
จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
  3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
  4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
  5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2.2 สมรรถนะสำคัญ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 5) ระบุสมรรถนะสำคัญ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ดังนี้

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

2.3 มาตรฐานการเรียนรู้ และ ตัวชี้วัด

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 6) ระบุ มาตรฐานการเรียนรู้ และ ตัวชี้วัด ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ดังนี้

มาตรฐานการเรียนรู้การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(มัธยมศึกษาปีที่ 4- 6)

2.4 สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการเรียนรู้ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 8 กลุ่มสารการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย คือ ความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ
2. คณิตศาสตร์ คือ การนำความรู้ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต และศึกษาต่อ การมีเหตุมีผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์
3. วิทยาศาสตร์ คือ การนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหายังอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์
4. ภาษาต่างประเทศ คือ ความรู้ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ
5. สังคมศึกษา คือ ศาสนาและวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ความรักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย
6. การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี
7. ศิลปะ คือ ความรู้และทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สุนทรียภาพและการเห็นคุณค่าทางศิลปะ
8. สุขศึกษาและพลศึกษา คือ ความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพ พลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธีและทักษะ ในการดำเนินชีวิต

2.5 การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสารการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.6 สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนการจัดการสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

2.6.1 จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก

2.6.2 จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอนรวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

2.6.3 เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

2.6.4 ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

2.6.5 ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.6.6 จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ใน สถานศึกษาควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัยไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

2.7 ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

2.7.1 ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) การศึกษาระดับนี้เป็น ช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะ การคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การ พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และ วัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.7.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) เป็นช่วงสุดท้ายของ การศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการ พัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะใน การดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็น พื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

2.7.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) การศึกษาระดับนี้ เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของ ผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะ กระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการ ประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชน ในด้านต่าง ๆ

3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 35) กล่าวถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ (1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ครอบครัวชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน (3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา (4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง (5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ

ประเภทต่าง ๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์หอศิลป์ สวนสัตว์สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 27 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

โดยสรุป การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและมีกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลรวมทั้งรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียนความประพฤติการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ

4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554: 39) กล่าวถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาไว้ดังนี้

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงเป็นการนาภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน ยังจำเป็นต้องบริหารจัดการแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ให้บังเกิดผล

ในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักการพัฒนาพื้นที่ภารกิจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.1 แนวทางการพัฒนา

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มในอนาคต สะท้อนให้เห็นความเสี่ยงที่อาจเกิดทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง สถาบันทางสังคม และปัจเจกบุคคล จำเป็นต้องเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและภูมิภาค โดยเฉพาะในประชาคมอาเซียน ดังนั้นช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความเพียร มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคม และหนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่งและเอื้อต่อการพัฒนาคน

4.1.1 พัฒนาเด็กวัยเรียนให้มีความรู้ทางวิชาการ และสติปัญญาทางอารมณ์ที่เข้มแข็งสามารถศึกษาหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดย

1) พัฒนาหลักสูตรและปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านที่เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการการเรียนรู้ให้หลากหลายทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต และนันทนาการที่ครอบคลุมทั้งศิลปะ ดนตรี กีฬา วัฒนธรรม ศาสนา ประชาธิปไตย ความเป็นไทย และเรื่องอาเซียนศึกษา ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในห้องเรียนและการเรียนรู้ในห้องเรียน และสร้างนิสัย ใฝ่รู้มีทักษะในการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการต่อยอดสู่ความคิดสร้างสรรค์ ตลอดทั้งการจัดกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อสาธารณะประโยชน์ โดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีและอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เป็นต้น

2) ค้นหาเด็กที่มีอัจฉริยภาพและผู้มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ อาทิ วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ ศิลปกรรม หัตถกรรม การกีฬา ดนตรี เป็นต้น ให้ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพให้มีความเป็นเลิศ สามารถแสดงศักยภาพในเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่และต่อเนื่อง

3) ส่งเสริมการใช้และการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหลัก รวมทั้งการเรียนรู้ภาษาสากลอื่นที่เหมาะสม และภาษาประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนการเรียนรู้วัฒนธรรม และสร้างความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

4) เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน มีระบบ กระบวนการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ สามารถดึงดูดคนเก่งและดี มีจิตวิญญาณความเป็นครู โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและยกย่องครูเพื่อศิษย์และหรือครูสอนดี เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่ครูอื่น ๆ จัดให้มีระบบจูงใจให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการปรับวิธีประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งปรับระบบการส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการจัดการ การศึกษาที่เน้นคุณภาพมาตรฐานอย่างจริงจัง

5) เสริมสร้างทักษะชีวิตและพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและถูกต้องให้แก่เด็กโดยเฉพาะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น สามารถจัดการ ควบคุม ดูแลอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจในหลักโภชนาการ การออกกำลังกาย และการใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณภาพ ตลอดจนมีการพัฒนาสุขภาพิบาลโรงเรียน โดยจัดโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการมีสุขภาพะ มีการควบคุมดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยจากโรค การเจ็บป่วย หรืออุบัติเหตุต่าง ๆ

4.1.2 พัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม และจริยธรรม โดย

1) เตรียมความพร้อมของพ่อแม่และผู้ดูแลในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางสมอง สติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้วยการกระตุ้นให้ได้คิดและลงมือทำด้วยตนเอง เชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้เข้ากับชีวิตจริง และปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดีด้านคุณธรรม และจริยธรรม

2) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพศูนย์เด็กเล็กทั้งในชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับภูมิสังคม โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพของผู้ดูแลเด็ก และการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก

4.2 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้คนทุกกลุ่มทุกวัยสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และองค์ความรู้ที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ใหม่

4.2.1 สร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กรกลุ่มบุคคล ชุมชนประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้สร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย

4.2.2 ส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

1) จัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ยืดหยุ่น หลากหลาย เข้าถึงได้ง่ายที่สัมพันธ์สอดคล้องกับวัฒนธรรม วิถีชีวิต และการประกอบอาชีพในแต่ละท้องถิ่น โดยเน้นการ

พัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เรียนรู้เป็นกลุ่มจนติดเป็นนิสัยใฝ่เรียนรู้

2) มีระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ปรับระบบการวัด ประเมินผลผู้เรียนและระบบการเข้ารับการศึกษาต่อให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาทางเลือกในประชากร ทุกกลุ่มตามศักยภาพของผู้เรียน

3) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการใช้ มาตรการทางภาษีในการสนับสนุนการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้ และเป็นช่องทางสำหรับคนทุกกลุ่มวัย แสดงออกอย่างสร้างสรรค์

4.2.3 สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ ตลอดชีวิต

1) เสริมสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาในระดับท้องถิ่น ชุมชน และประเทศ โดยพัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคมและบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับภูมิ สังคม และพัฒนาระดับศูนย์ความเป็นเลิศด้านต่าง ๆ สู่ภูมิภาคและชุมชน รวมทั้งการปรับปรุงและ ผลักดันกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนมาตรการภาษีที่ เกี่ยวข้อง ให้เอื้ออำนวยและส่งเสริมให้เกิดการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2) พัฒนาและเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่ง เรียนรู้ทั่วไป อาทิ สถานศึกษา ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์กีฬาและนันทนาการ รวมทั้ง เปิดพื้นที่/เวทีสาธารณะให้เป็นศูนย์รวมการแลกเปลี่ยนให้กับนักคิด และนำเสนอผลงานเชิง สร้างสรรค์ โดยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เยาวชน และประชาชนให้เข้าถึงอย่าง สะดวกและใช้บริการได้เต็มศักยภาพมีการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและความรู้สมัยใหม่ที่สามารถ นำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้

3) พัฒนาองค์ความรู้ของท้องถิ่นทั้งจากผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน และจัดให้มีการ วิจัยเชิงประจักษ์ของชุมชน การจัดการองค์ความรู้ในชุมชนอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการพัฒนา ทักษะด้านภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เอื้อต่อการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจน เนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4) สร้างโอกาสในการเรียนรู้และการพัฒนาคนทุกคนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเด็กเยาวชนและประชาชนที่อยู่นอกระบบ ทั้งที่เป็นเด็กในวัยเรียนที่ออกกลางคัน เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เพื่อส่งต่อเข้าสู่ระบบการศึกษาหรือให้ได้เรียนรู้ตามศักยภาพและตามสภาพแวดล้อม รวมทั้งประชาชนที่ต้องการทักษะเพิ่มเติมในการประกอบสัมมาอาชีพ โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดใน

ระดับจังหวัดและในระดับท้องถิ่นในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบและการบริหารจัดการให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรมจึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความเพียร มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคม และหนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่งและเอื้อต่อการพัฒนาคนและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้คนทุกกลุ่มทุกวัยสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และองค์ความรู้ที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ใหม่

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12

จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ (1) ความเป็นมา (2) แนวทางการพัฒนาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (3) วิสัยทัศน์ (4) พันธกิจ (5) เป้าประสงค์ (6) กลยุทธ์ สพม.12 และ (7) ภารกิจงานของกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

5.1 ความเป็นมา

สืบเนื่องจากมติที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552 เห็นชอบหลักการให้มีเขตพื้นที่การศึกษา(มัธยมศึกษา) โดยให้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการ ประกาศจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา(มัธยมศึกษา) สำหรับจำนวนเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) ควรสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน แบบกลุ่มจังหวัด จำนวน 18 กลุ่ม โดยให้สำนักงานคณะ กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปดำเนินการรวมทั้งมาตรการระยะสั้นให้ดำเนินการไปพลางก่อน เท่าที่ไม่ ขัดกับกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การจัดการมัธยมศึกษาได้ขับเคลื่อนต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมติ ของสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดมาตรการระยะสั้น ในการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษา และการบริหารงานบุคคล โดยมาตรการ ระยะสั้นดังกล่าว กำหนดให้จัดตั้งศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา ให้มีเครือข่ายการนิเทศ การมัธยมศึกษาและกำหนดตัวบ่งชี้

คุณภาพความสำเร็จการจัดการมัธยมศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ เห็นชอบในมาตรการระยะสั้น และได้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดศูนย์ประสานงาน การจัดการมัธยมศึกษา เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2552 ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแนวทางการบริหารจัดการศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษาขึ้น และต่อมาสภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านพรบ.การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ.2553 โดยให้มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และในวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2553 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศแบ่งเขตพื้นที่การศึกษา ลงในราชกิจจานุเบกษา เพื่อการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต จังหวัดนครศรีธรรมราชและพัทลุงเป็นเขตที่ 12 จนถึงปัจจุบัน

5.2 แนวทางการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และมาตรา ๘ และมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของสภาการศึกษาเมื่อคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๔๒ เขต เหตุผลในการใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของทั้งสองระดับรวมอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละพื้นที่การศึกษา ทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดความไม่คล่องตัวและเกิดปัญหาการพัฒนาการศึกษา สมควรแยกเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียนในช่วงชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

จากการแยกเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำเป็นต้องมีแนวทางในการพัฒนาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายเหตุผลของ การใช้พระราชบัญญัติ

ดังนั้น เมื่อข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะต้องปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ กฎหมาย กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ หลักเกณฑ์ มาตรฐานตำแหน่ง และมาตรฐานวิทยฐานะ โดยบริหารจัดการตามภารกิจโครงสร้าง และการปฏิบัติงานในเขตพื้นที่การศึกษาประสานการถ่ายทอดนโยบายสู่การบริหารจัดการสถานศึกษา พัฒนา เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อสนับสนุน การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมพัฒนาจุดแข็ง และโอกาส แก้ไขปรับปรุง จุดอ่อน และอุปสรรค ซึ่งจะส่งผลให้การบริหาร จัดการศึกษาตามภารกิจ ของเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด จึงร่วมกันกำหนด แนวทางการพัฒนาเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา โดยการหลอมรวมนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน นำมากำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ แนวทางการพัฒนา ตัวชี้วัดความสำเร็จและ เป้าหมาย การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และปัจจัยความสำเร็จ

ต่อไป

5.3 วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อน นโยบาย และส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัด จัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาและเข้าสู่ มาตรฐานสากลภายในปี 2557

5.4 พันธกิจ

พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนระดับ มัธยมศึกษาได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้คุณธรรม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและ มาตรฐานสากล

5.5 เป้าประสงค์

- (1) ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานสากล
- (2) ประชากรในวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาได้รับโอกาสในการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (3) ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสู่มืออาชีพ และได้รับส่งเสริมเข้าสู่วิทยฐานะที่สูงขึ้น
- (4) สถานศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและได้รับการรับรองจาก การประเมินคุณภาพภายนอก (5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีระบบบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและเป็นองค์กรที่มีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และ
- (6) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษาของ จังหวัดชายแดนภาคใต้

5.6 กลยุทธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

กลยุทธ์ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและตามมาตรฐานสากล เพื่อสู่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์ 2 ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจิตสาธารณะความสำนึกในความเป็นไทย รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามแนวทางระบอบประชาธิปไตย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ 3 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

กลยุทธ์ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสนับสนุนส่งเสริมด้านวิทยฐานะให้สูงขึ้น

กลยุทธ์ 5 พัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ 6 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เป็นองค์กรคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ 7 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการ

5.7 ภารกิจงานของกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

5.7.1 งานส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

5.7.2 งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร สถาบันศาสนา และสถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

5.7.3 งานประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย และมาตรฐานการศึกษา

5.7.4 งานส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ

5.7.5 งานส่งเสริมงานการแนะแนว สุขภาพอนามัย กีฬาและนันทนาการ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร ประชาธิปไตย วินัยนักเรียน การพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน และงานกิจการนักเรียนอื่น

5.7.6 งานส่งเสริมสนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

5.7.7 งานส่งเสริมงานกิจกรรมพิเศษและงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

5.7.8 ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด และส่งเสริมป้องกัน
แก้ไข และคุ้มครอง ความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา รวมทั้งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5.7.9 ดำเนินงานวิเทศสัมพันธ์

5.7.10 ประสาน ส่งเสริมการศึกษากับการศาสนาและการวัฒนธรรม

5.7.11 งานส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญา
ท้องถิ่น

5.7.12 ประสานและส่งเสริมสถานศึกษาให้มีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็ง
ของชุมชน

6. ครู

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับครู ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องครอบคลุม
4 ประเด็น ได้แก่ (1) ความหมายของคำว่าครู (2) บทบาทและความสำคัญของครูตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ 2542 และ (3) ประเภทของครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.1 ความหมายของคำว่า ครู

นักวิชาการ ได้กล่าวถึง ความหมายของคำว่า ครู ไว้ดังนี้
ยนต์ ชุ่มจิต (2541: 29) ได้อธิบายคำว่า “ครู” ดังนี้

1. ครู เป็นผู้นำทางศิษย์ไปสู่คุณธรรมชั้นสูง
2. ครู คือ ผู้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ เป็นผู้มีความหนักแน่น
ควรแก่การเคารพของลูกศิษย์
3. ครู คือผู้ประกอบอาชีพอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่สอน มักใช้กับผู้สอนในระดับต่ำ
กว่าวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา

รังสรรค์ แสงสุข (2550: 38) ได้ให้ความเห็นว่า “ครู” คือ ผู้ให้ ผู้เติมเต็ม และผู้มี
เมตตา ครู คือ ผู้ที่ให้ความรู้ไม่จำกัดทุกที่ทุกเมื่อ ครูต้องเต็มไปด้วยความรู้ และรู้จัก ขวนขวายหา
องค์ความรู้ใหม่ ๆ สะสมความดี มีบารมีมาก และครูที่ดีจะต้องไม่ปิดบัง ความรู้ ควรมีจิตและวิญญาณ
ของความเป็นครู ครู คือ ผู้เติมเต็ม การที่ครูจะเป็นผู้เติมเต็มได้ ครูควรจะเป็นผู้แสวงหาความรู้ ต้อง
วิเคราะห์ วิจัย วิจาร์ณ และมาบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน นอกจากนี้ คำว่า “ครู” ยังมี
ความหมายอื่น ๆ ได้อีก เช่น

1. “ครู คือ ปุชนิยบุคคล” หมายถึง ครูที่เสียสละ เอาใจใส่เพื่อความเจริญ ของ
ศิษย์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ควรเคารพเทิดทูน

2. “ครู คือ แม่พิมพ์ของชาติ” หมายถึง การเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ที่จะปฏิบัติตัวตามอย่างครู

3. “ครู คือ ผู้แจวเรือจ้าง” หมายถึง อาชีพครูเป็นอาชีพที่ไม่ก่อให้เกิดความร่ำรวย ครูต้องมีความพอใจในความเป็นอยู่อย่างสงบเรียบร้อย อย่าหวั่นไหวต่อลาภ ยศ ความสะดวกสบาย

โดยสรุป ครู คือ ผู้ที่ทำหน้าที่สอนให้ศิษย์เกิดความรู้ และมี คุณธรรม จริยธรรมที่ดี นำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ในอนาคต

6.2 บทบาทและความสำคัญของครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตราที่ 4 ได้กล่าวถึงคำว่า ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เอาไว้ดังนี้

มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ

มาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหาร การศึกษามีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่ กำหนดมาตรฐานวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด

การจัดให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการในการออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามที่กำหนด

ความในวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่บุคลากรทางการศึกษาที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัยสถานศึกษาตามมาตรา 18 (3) ผู้บริหารการศึกษาระดับเหนือเขตพื้นที่การศึกษาและวิทยากรพิเศษทางการศึกษา

ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่คณาจารย์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษาระดับปริญญา

มาตรา 54 ให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐและระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

มาตรา 55 ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่น สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ

ให้มีกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนงานริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่นและเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 56 การผลิตและพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนามาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือพนักงานของรัฐในสถานศึกษาระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย การจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ: 2542)

6.3 ประเภทของครู

การแบ่งครูเป็นประเภทต่าง ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและหน้าที่ของแต่ละบุคคล การแบ่งประเภทของครูอาจจะเป็นการช่วยกระตุ้นความเป็นครูให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูด้วย นักวิชาการได้กล่าวถึง ประเภทของครู ไว้ดังนี้

ยนต์ ชุ่มจิต (2541: 22-23) ได้แบ่งประเภทครูตามลักษณะของงานออกเป็น

4 ประเภท คือ

1. ครูประจำบ้าน ได้แก่ พ่อ แม่ ซึ่งถือว่าเป็นครูคนแรกของลูก เพราะทั้งสอง ท่านย่อมจะมีความใกล้ชิดคอยดูแลปกป้องลูกตลอดเวลา จึงมีการยกย่องให้ พ่อ แม่ เป็น บุรพจารย์ของลูก

2. ครูประจำโรงเรียน ได้แก่ ครูอาจารย์ที่ทำการสอนนักเรียนตามโรงเรียน หรือสถานศึกษาต่าง ๆ จะกระทำโดยสำนึกหรือด้วยวิญญูณของความเป็นครูอย่างแท้จริง หรือกระทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากทางราชการ

3. ครูประจำวัด ได้แก่ พระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนาหรือนักบวชในศาสนา
นั้น ๆ ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักคำสอนในศาสนาของตนเพียงพอ และทำหน้าที่ เผยแพร่
หลักธรรมคำสอนเพื่อให้ประชาชนมีศีลธรรมคุณธรรมประจำใจ

4. ครูประจำโลก ได้แก่ พระบรมศาสดาของพระพุทธศาสนา และศาสดาของ
ศาสนาต่าง ๆ ที่ได้ค้นพบหลักธรรมคำสอนอันประเสริฐ แล้วนำหลักธรรมนั้น ๆ มา เผยแพร่อบรมให้
มนุษย์ในโลกได้รู้ได้เข้าใจ และนำไปประพฤติปฏิบัติเพื่อความสุขความ เจริญและความร่มเย็นแห่งชีวิต

โดยสรุป ครูคือผู้ให้ความรู้ ดูแลความประพฤติของศิษย์ มีหน้าที่พัฒนาให้ ศิษย์
เป็นคนมีคุณภาพต่อประเทศ และสังคม นอกจากนี้ไม่ว่าจะมีครูกี่ประเภท สังคมใน ปัจจุบันและใน
อนาคต ย่อมต้องการครูดีหรือครูแท้ทั้งสิ้น

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในประเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญที่
เกี่ยวข้องกับสื่อการสอนได้ดังนี้

สาธิต มั่งคั่ง (2542) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการผลิตสื่อและการใช้
สื่อการสอนของอาจารย์คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีประชากรคือ อาจารย์ที่
ปฏิบัติการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการผลิตสื่อและการ
ใช้สื่อการสอนของอาจารย์คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่วนใหญ่ขาดงบประมาณ
ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ และขาดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ส่วนปัญหาที่รองลงมาคือ ครูไม่มี
เวลาผลิตสื่อการสอน ขาดเจ้าหน้าที่แนะนำในการผลิตสื่อการสอน สำหรับปัญหาในการใช้สื่อพบว่า
สื่อการสอนมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอกับความต้องการ ครูขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้สื่อ
การสอน มีการสำรวจการใช้สื่อการสอนของครู ขาดเทคนิคในการใช้สื่อการสอน ด้านความต้องการ
ในการผลิตและการใช้สื่อ ครูส่วนใหญ่ต้องการให้จัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อการสอนให้
เพียงพอ จัดทำเอกสารเผยแพร่ให้ความรู้ แนะนำเทคนิคการผลิตสื่อ ความต้องการรองลงมาคือ
ให้มีการจัดอบรมเทคนิคการผลิตสื่อ โดยมีการสำรวจความต้องการของอาจารย์ ความต้องการใช้สื่อ
ประเภทวัสดุอุปกรณ์คือ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ รองลงมาคือเครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพจาก
จอคอมพิวเตอร์ วิดีทัศน์ เครื่องถ่ายเอกสาร สำหรับสื่อการสอนประเภทเทคนิค วิธีการพบว่า สื่อที่
อาจารย์ต้องการมากคือ การสาธิตและการแสดงวิธีการ ส่วนข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น ควรมีการ
อบรมสัมมนา เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อที่ทันสมัยตลอดเวลา โดยการสำรวจความต้องการของ

อาจารย์ จัดงบประมาณที่สนับสนุนการผลิตสื่อและการซ่อมแซมที่ชำรุดให้เพียงพอ รวมทั้งจัดเอกสารเผยแพร่ความรู้หรือคำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ

ประเทือง อังกูรวัฒนา (2543) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพ ความต้องการ และปัญหาการใช้สื่อการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า (1) บริหารเห็นว่าสื่อมีความจำเป็นและช่วยการสอนของครูมากที่สุด (2) ครูโสตทัศนศึกษา และครูผู้สอนส่วนมากใช้สื่อประเภทตำรา แบบเรียน กระดานดำ การบรรยาย การอภิปราย การสาธิต และการทดลอง ครูโสตทัศนศึกษาใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์มาก ส่วนครูผู้สอนใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงและเทปบันทึกเสียงในระดับปานกลาง (3) ครูโสตทัศนศึกษาและครูผู้สอนส่วนมากต้องการใช้สื่อประเภทของจริง ของตัวอย่าง เทปบันทึกเสียง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ วิทยุโทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ด้านการบริการส่วนมากต้องการให้จัดหาสื่อที่มีประสิทธิภาพ และสื่อ ที่สนับสนุนกิจกรรมนอกเวลาเรียน และ (4) ครูโสตทัศนศึกษาและครูผู้สอนมีปัญหาในเรื่องจำนวนสื่อไม่เพียงพอ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ ครูโสตทัศนศึกษาส่วนมากไม่มีเวลาเตรียมหรือ จัดหาสื่อ ส่วนครูผู้สอนมีปัญหาเรื่องเวลาในการจัดเตรียมสื่อระดับปานกลาง ด้านการบริการ ส่วนมากมีปัญหาเรื่องขาดสื่อที่จำเป็น ขาดผู้ช่วยในการผลิตงานกราฟิก ครูโสตทัศนศึกษาและ ครูผู้สอน มีปัญหาระดับปานกลาง เกี่ยวกับพื้นความรู้การใช้สื่อของผู้บริหาร โรงเรียนขาดครูโสตทัศนศึกษาที่มีความรู้ด้านสื่อ ครูโสตทัศนศึกษาต้องรับผิดชอบงานหลายด้านทำให้บริการไม่ทั่วถึง ส่วนของงบประมาณการบำรุงรักษา ซ่อมแซม จัดซื้อและการผลิตให้มีคุณภาพเป็นปัญหาระดับมาก

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543) ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการสื่อการสอนของครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อนำเสนอรูปแบบศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 300 คน ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 28 ท่านจาก 3 สาขา เก็บข้อมูลโดยเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านรับรองรูปแบบที่ได้ ผลการวิจัยพบว่าด้านสภาพการใช้สื่อการสอนของครูมีในระดับน้อย สื่อการสอนส่วนใหญ่ได้แก่เอกสารตำราและหนังสืออ่านประกอบ ภาพถ่าย รูปภาพ วีดิทัศน์หรือเทปโทรทัศน์ กระดานดำ เครื่องบันทึกเสียง ด้านปัญหาจากครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้และทักษะในการผลิต การใช้และการนำเสนอสื่อการสอน สื่อการสอนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการขาดงบประมาณในการจัดซื้อ สื่อการสอนชำรุด สื่อมีอายุการใช้งานไม่นาน ด้านของสถานที่พบว่าสภาพของห้องเรียนมีสภาพไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อ เช่นปัญหาเรื่องกระแสไฟฟ้า และสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ฝึกอบรมการผลิตสื่อการสอน ด้านความต้องการสื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการสื่อการสอนทุกประเภทในระดับมาก โดยเฉพาะในรายวิชาที่สอน

โดยเฉพาะสื่อที่ต้องการมากที่สุดคือเอกสารตำราและหนังสือที่ได้รับรางวัล เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ สื่อมัลติมีเดีย

บุษราคัม นิชโยสถ (2545) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการ ในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการ ในการใช้สื่อการสอนของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก สื่อที่มีความต้องการใช้สูงสุดคือ วิชชุ-เทป ปัญหา ในการใช้สื่อการสอนของครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สื่อที่มีปัญหาในการใช้มากที่สุดคือ สไลด์ ความต้องการในการผลิตสื่อโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสื่อที่มีความต้องการผลิตมากที่สุดคือ สื่อวีดิทัศน์ ปัญหาในการผลิตสื่อของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก สื่อที่มีปัญหาในการผลิตมากที่สุดคือ การผลิตสไลด์

โดยสรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอนภายในประเทศ พบว่า การใช้สื่อ การสอนมีปัญหาและความต้องการในการผลิต และ การใช้สื่อการสอนในด้านต่าง ๆ ปัญหาของ ครูผู้สอนขาดความรู้และทักษะในการผลิต การใช้และการนำเสนอสื่อการสอน สื่อการสอนมีไม่ เพียงพอต่อความต้องการ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ สื่อการสอนชำรุด สื่อมีอายุการใช้งานไม่นาน ด้านของสถานที่พบว่าสภาพของห้องเรียนมีสภาพไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อ เช่นปัญหาเรื่อง กระแสไฟฟ้า และสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ฝึกอบรมการผลิตสื่อการสอน ส่วน ความต้องการของครูมีความต้องการสื่อการสอนทุกประเภท โดยเฉพาะในรายวิชาที่สอน โดยเฉพาะ สื่อที่ต้องการมากที่สุดคือเอกสารตำราและหนังสือที่ได้รับรางวัล เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ เครื่อง เล่นวีดิทัศน์ สื่อมัลติมีเดีย

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากผลงานวิจัยต่างประเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญการวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อการสอนดังนี้

เดอคิฟเฟอร์ (De Kieffer 1965: 86) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้ โสตทัศนวัสดุของครู ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคดังนี้

1. ขาดแคลนโสตทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ
2. ขาดแคลนเงินในการจัดซื้อโสตทัศนวัสดุ
3. ขาดความรู้และความชำนาญในการผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุ
4. ขาดห้องเรียนที่เหมาะสมกับการใช้โสตทัศนวัสดุ

แอสซุซุ (Assuzu 1984: 386A) ได้วิจัยเรื่องสภาพของสื่อการสอนในระบบ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐในประเทศไนจีเรีย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ขาดวัสดุที่หาได้ง่าย ขาดแคลนสื่อการสอน การผลิตสื่อและที่เก็บสื่อการสอนไม่สะดวกและไม่เพียงพอ

ผู้บริหารร้อยละ 95 และครูละ 88 ต่างก็หวังที่จะให้มีการอบรมและฝึกหัดเกี่ยวกับใช้สื่อการสอน ในช่วงปิดภาคเรียน ผู้บริหารร้อยละ 37 และครูละ 67 ต่างมีประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอน มาแล้วนอกจากนี้ นักเรียนก็ยังได้มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอนบางอย่างด้วย

มาฮาดี (Mahady 1993 อ้างถึงในบุษราคัม นิชโยสถ 2545: 32) ได้วิจัย

การศึกษาการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย จังหวัดอะเซฮ อินโดนีเซีย ผลการวิจัยพบว่า ครูขาดวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ ไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการเลือกใช้สื่อ สื่อที่ครูใช้มากที่สุดในโรงเรียนได้แก่ตำรา กระดาน ชอล์ค วีดีโอ เทป นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์

โดยสรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอนจากต่างประเทศ พบว่า การใช้สื่อ การสอนในระบบการสอนนั้น มีประโยชน์ในการช่วยการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างดี ยิ่งขึ้น และสามารถพัฒนาการสอนให้ดีขึ้นได้ การใช้สื่อประกอบการสอนเป็นผลจากองค์ประกอบ หลายประการเป็นต้นว่า ขาดแคลนงบประมาณสนับสนุน ขาดความรู้หรือทักษะในการใช้สื่อ ไม่สามารถเลือกใช้สื่อหรือจัดหาสื่อให้ ตรงกับเนื้อหาบทเรียน ไม่มีเวลาในการเตรียมการผลิต หรือใช้ สื่อการสอน สื่อการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ ขาดการนิเทศ ฝึกการอบรมเกี่ยวกับการ ใช้สื่อ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อการสอน เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้คือ กำหนดประชากร สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสอนวิชาคอมพิวเตอร์ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 347 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำนวน 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความจำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการใช้สื่อการสอนของผู้สอน จำนวน 27 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการสอนของผู้สอนจำนวน 33 ข้อ ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน จำนวน 56 ข้อ และข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

ขั้น 1 กำหนดสิ่งต้องประเมิน ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำนวน 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ด้านการสอน ระดับการใช้สื่อการสอน สื่อการสอนใช้บ่อยที่สุด สื่อการสอนชนิดที่สุด สื่อการสอนที่ใช้ในปัจจุบันได้มาจากวิธีใดและผลิตสื่อการสอนด้วยตนเองหรือไม่ ตอนที่ 2 สภาพการใช้สื่อการสอนของผู้สอน ประกอบด้วย ขั้นการวางแผนและเตรียมการ

ขั้นการนำไปใช้ และขั้นประเมิน ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน ประกอบด้วย ขั้นเตรียมการสอน ขั้นระหว่างสอน และขั้นประเมิน ตอนที่ 4 ความต้องการในการใช้

สื่อการสอนของผู้สอน ประกอบด้วย ด้านวางแผนเตรียมการและใช้สื่อการสอน ด้านบริการสื่อการสอน ด้านประเภทของสื่อการสอน ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร และด้านความรู้ในการใช้สื่อการสอน

ขั้น 2 ศึกษาทฤษฎีหลักการต่าง ๆ จากตำรา แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์

ขั้น 3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
5	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
4	ระดับความคิดเห็นมาก
3	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2	ระดับความคิดเห็นน้อย
1	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

และ (2) แบบสอบถามแบบเขียนตอบ

ขั้น 4 สร้างแบบสอบถาม โดยการประมวลเนื้อหาสาระให้ครอบคลุมขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ด้านการสอน ระดับการใช้สื่อการสอน สื่อการสอนใช้บ่อยที่สุด สื่อการสอนชนิดที่สุด สื่อการสอนที่ใช้ในปัจจุบันได้มาจากวิธีใด และผลิตสื่อการสอนด้วยตนเองหรือไม่ ตอนที่ 2 สภาพการใช้สื่อการสอนของผู้สอน ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผนและเตรียมการมีจำนวน 9 ข้อ ขั้นตอนนำไปใช้มีจำนวน 10 ข้อ และขั้นประเมินมีจำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน ประกอบด้วย ขั้นเตรียมการสอนมีจำนวน 16 ข้อ ขั้นระหว่างสอนมีจำนวน 12 ข้อ และขั้นประเมินมีจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 4 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน ประกอบด้วย ด้านวางแผนเตรียมการและใช้สื่อการสอนมีจำนวน 5 ข้อ ด้านบริการสื่อการสอนมีจำนวน 5 ข้อ ด้านประเภทของสื่อการสอนมีจำนวน 36 ข้อ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารมีจำนวน 4 ข้อ และด้านความรู้ในการใช้สื่อการสอนมีจำนวน 6 ข้อ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อความที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบและปรับแก้ไขโดยอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรึกษากับที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อปรับแก้ไขและพิจารณาความครอบคลุมในประเด็นการวิจัย โดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

5.1 ให้เพิ่มคำถามในส่วนของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2 ให้ปรับรูปแบบของการเว้นวรรคของหัวข้อ

ขั้น 6 ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญท่านตรวจสอบ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) (รายนามผู้เชี่ยวชาญแสดงในภาคผนวก ก หน้า 89) โดยผู้เชี่ยวชาญจะตรวจข้อความให้ตรงตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการวัด และตรวจสอบข้อความทุกข้อให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ภาษาที่ใช้ชัดเจนแจ่มแจ้ง เข้าใจตรงกัน และผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของแบบสอบถามอยู่ในระดับดีมาก 1 ท่าน ระดับดี 2 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 (แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญแสดงใน ภาคผนวก ค หน้า 103)

เกณฑ์การให้คะแนนการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) แล้วหาค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้

+ 1	ถ้าแน่ใจว่า รายการสอบถามมีความเหมาะสม
0	ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการสอบถามมีความเหมาะสม
- 1	ถ้าแน่ใจว่า รายการสอบถามไม่มีความเหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อความจากการพิจารณาข้อความที่มีค่า $IOC \leq .50$ แสดงว่าเป็นข้อความที่สอดคล้องเชิงเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผลพบว่าข้อความรายข้อมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.66 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทุกข้อ (ค่าตรวจดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ง หน้า 107)

ขั้น 7 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อความให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อความมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อความโดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

7.1 ได้ปรับปรุงข้อความให้กระชับ ชัดเจน

7.2 จัดรูปแบบตารางของแบบสอบถามให้สวยงาม

ขั้น 8 ทดลองใช้แบบสอบถามหลังจากการปรับปรุงแบบสอบถามตามที่ยุเชี่ยวชาญเสนอแนะ โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูที่สอนวิชาคอมพิวเตอร์ ของक्रमัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในงานวิจัยในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ผลการทดลองใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจภาษาที่ใช้และเข้าใจข้อความแต่ละหัวข้อเป็นอย่างดี

โดยในแบบสอบถามได้ให้กลุ่มตัวอย่างทำเครื่องหมายลงในตารางซึ่งมีให้เลือก 2 ช่อง คือ เข้าใจ/ไม่เข้าใจ ในคำถาม หลังจากทดลองใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบว่า “เข้าใจ” ในคำถามทุกข้อ

ขั้น 9 หลังจากการปรับปรุงแบบสอบถาม ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จึงดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้สอบถามความต้องการกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หน้า 91) แบบสอบถามสมบูรณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการใช้สื่อการสอนของผู้สอน จำนวน 27 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ชั้นการวางแผนและเตรียมการ มีข้อคำถามย่อย 9 ข้อ

ชั้นที่ 2 ชั้นการนำไปใช้ มีข้อคำถามย่อย 10 ข้อ

ชั้นที่ 3 ชั้นประเมิน มีข้อคำถามย่อย 8 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน จำนวน 33 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ชั้นเตรียมการสอน มีข้อคำถามย่อย 16 ข้อ

ชั้นที่ 2 ชั้นระหว่างสอน มีข้อคำถามย่อย 12 ข้อ

ชั้นที่ 3 ชั้นประเมิน มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ

ตอนที่ 4 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน จำนวน 56 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ด้านวางแผนเตรียมการและใช้สื่อการสอน มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านบริการสื่อการสอน มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านประเภทของสื่อการสอน มีข้อคำถามย่อย 36 ข้อ

ด้านที่ 4 ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีข้อคำถามย่อย 4 ข้อ

ด้านที่ 5 ด้านความรู้ในการใช้สื่อการสอน มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ

และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 347 ฉบับ

3.2 วัน เวลา ในการแจกและรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม 2557-เดือนพฤษภาคม 2557

3.3 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน พบว่า แบบสอบถามจำนวน 347 ฉบับ ได้รับคืน 347 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2540: 53)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}} \times 100$$

4.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยใช้สูตรค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2540: 53)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อกำหนดให้	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

การวิเคราะห์แบบสอบถาม กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวของ จอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาร์น (Best John W. and Kahn James V. 1993: 181-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ความคิดเห็นในระดับมาก
2.50 - 3.49	ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ความคิดเห็นในระดับน้อย
1.00 - 1.49	ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

4.3 สูตรค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-S.D.) (Lafferty Peter and Rowe Julain 1995: 561-562)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อกำหนดให้	S.D. แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$N\sum X^2$ แทน		ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทุกจำนวน
$(\sum X^2)$ แทน		ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง
N แทน		จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการใช้สื่อการสอนของผู้สอน ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน ตอนที่ 4 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครอบคลุม เพศ อายุ การศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ด้านการสอน ระดับการใช้สื่อการสอน ประเภทสื่อการสอนที่ใช้ ประเภทสื่อการสอนที่ถนัดที่สุด แหล่งที่มาของสื่อการสอน และการผลิตสื่อการสอนด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 347)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	148	42.65
	หญิง	199	57.35
2	อายุ		
	21-30 ปี	81	23.34
	31-40 ปี	131	37.75
	41-50 ปี	80	23.05
	51-60 ปี	55	15.85

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3	วุฒิการศึกษาสูงสุด		
	ปริญญาตรี	267	76.94
	ปริญญาโท	80	23.05
	ปริญญาเอก	0	0
	อื่น ๆ	0	0
4	ประสบการณ์ด้านการสอน		
	ต่ำกว่า 5 ปี	75	21.61
	5-10 ปี	118	34.00
	11-15 ปี	86	24.78
	16 ปีขึ้นไป	68	19.60
5	ระดับการใช้สื่อการสอน		
	ไม่เคยใช้เลย	0	0
	สัปดาห์ละ 1-5 ครั้ง	159	45.82
	สัปดาห์ละ 6-10 ครั้ง	66	19.02
	ทุกครั้งที่สอน	122	35.16
6	ประเภทสื่อการสอนที่ใช้		
	สื่อสิ่งพิมพ์ (อาทิ แบบเรียน หนังสือต่าง ๆ)	140	40.34
	สื่อโสตทัศน (อาทิ แผนภูมิ หุ่นจำลอง)	10	2.88
	สื่อเสียง (อาทิ ซีดีเสียง เทปเสียง)	41	11.81
	สื่อภาพนิ่ง (อาทิ ภาพถ่าย แผนภาพ)	30	8.64
	สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (อาทิ CAI , e-Book)	67	19.30
	สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ (อาทิ เครื่องเสียง โทรทัศน์)	35	10.08
	สื่อภาพเคลื่อนไหว (อาทิ วีดิทัศน์)	34	9.79
7	ประเภทสื่อการสอนที่ถนัดที่สุด		
	สื่อสิ่งพิมพ์ (อาทิ แบบเรียน หนังสือต่าง ๆ)	153	44.09
	สื่อโสตทัศน (อาทิ แผนภูมิ หุ่นจำลอง)	12	3.45
	สื่อเสียง (อาทิ ซีดีเสียง เทปเสียง)	34	9.79

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
7	ประเภทสื่อการสอนที่ถนัดที่สุด (ต่อ)		
	สื่อภาพนิ่ง (อาทิ ภาพถ่าย แผนภาพ)	48	13.83
	สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (อาทิ CAI , e-Book)	56	16.13
	สื่อโสตทัศนูปกรณ์ (อาทิ เครื่องเสียง โทรทัศน์)	28	8.06
	สื่อภาพเคลื่อนไหว (อาทิ วิดิทัศน์)	16	4.61
8	แหล่งที่มาของสื่อการสอน		
	งบประมาณโรงเรียน	104	29.97
	งบประมาณส่วนตัว	156	44.95
	ส่วนกลางจัดสรรให้	67	19.30
	มีผู้บริจาค	20	5.76
9	การผลิตสื่อการสอนด้วยตนเอง		
	ไม่เคย	59	17.00
	เคย	288	83.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.35 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.65

1.2 อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.75 รองลงมาคือ อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.34 และอายุ 41-50 ปี คิดร้อยละ 23.05

1.3 วุฒิการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.94 รองลงมาคือ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 23.05

1.4 ประสบการณ์ด้านการสอน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ด้านการสอน 5-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.00 รองลงมาคือ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.78 และต่ำกว่า 5 ปี คิดร้อยละ 21.61

1.5 ระดับการใช้สื่อการสอน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม สัปดาห์ละ 1-5 ครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.82 รองลงมาคือ ทุกครั้งที่สอน คิดเป็นร้อยละ 35.15 และ สัปดาห์ละ 6-10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.02

1.6 ประเภทสื่อการสอนที่ใช้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.34 รองลงมาคือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 19.30 และ สื่อเสียง คิดเป็นร้อยละ 11.81

1.7 ประเภทสื่อการสอนที่ถนัดที่สุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม สื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.09 รองลงมาคือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 16.13 และ สื่อภาพนิ่ง คิดเป็นร้อยละ 13.83

1.8 แหล่งที่มาของสื่อการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม งบประมาณส่วนตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.95 รองลงมาคือ งบประมาณโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.97 และ ส่วนกลาง จัดสรรให้ คิดเป็นร้อยละ 19.30

1.9 การผลิตสื่อการสอนด้วยตนเอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เคยผลิตสื่อการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.00 รองลงมาคือ ไม่เคยผลิตสื่อการสอนเอง คิดเป็นร้อยละ 17

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

2.1 ผลการวิเคราะห์ สภาพการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม

ตารางที่ 4.2 สภาพการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ขั้นการวางแผนและเตรียมการ	4.05	.75	มาก
2	ขั้นการนำไปใช้	4.08	.73	มาก
3	ขั้นการประเมิน	3.70	.89	มาก
รวม		3.94	.21	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .21) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ขั้นการนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = .73)

2.2 ผลการวิเคราะห์ สภาพการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เป็นรายชื่อ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.3 - 4.5

2.2.1 ขั้นการวางแผนและเตรียมการ

ตารางที่ 4.3 สภาพการใช้สื่อการสอนของครู ขั้นการวางแผนและเตรียมการ (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำสื่อการสอนไปใช้	3.98	.76	มาก
2	ผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการใช้สื่อการสอน	4.28	.60	มาก
3	ผู้สอนมีการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.11	.62	มาก
4	ผู้สอนมีการศึกษาวิธีการนำสื่อการสอนก่อนนำไปใช้จริง	4.17	.68	มาก
5	ผู้สอนมีการตรวจสอบสื่อการสอนที่นำไปใช้ในการเรียนจัดการเรียนการสอน	4.06	.70	มาก
6	ผู้สอนมีการวางแผนเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน	4.03	.75	มาก
7	ผู้สอนมีการจัดโต๊ะและเก้าอี้ให้เหมาะสมกับรูปแบบในการจัดการเรียนการสอน	3.93	.83	มาก
8	ผู้สอนมีการตรวจสอบสภาพของแสงสว่างและสภาพอุณหภูมิห้องเรียน	3.80	.93	มาก
9	ผู้สอนมีการผลิตสื่อการสอนที่เป็นความรู้ด้านเนื้อหาแก่ผู้เรียนโดยตรง	4.07	.68	มาก
รวม		4.05	.10	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพการใช้สื่อการสอนของครู ขั้นการวางแผนและเตรียมการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .10) และเมื่อพิจารณารายข้อ

พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการใช้สื่อการสอน ($\bar{X} = 4.28, S.D. = .60$)

2.2.2 ชั้นการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 สภาพการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นการนำไปใช้ (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ผู้สอนนำเสนอสื่อในการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้	3.94	.81	มาก
2	ผู้สอนใช้สื่อการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	3.99	.80	มาก
3	ผู้สอนดำเนินการจัดกิจกรรมหลังจากการใช้สื่อการสอน	3.98	.72	มาก
4	ผู้สอนใช้สื่อการสอนโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.27	.70	มาก
5	ผู้สอนใช้สื่อการสอนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของระยะเวลา	4.09	.74	มาก
6	ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจการเรียน	4.26	.66	มาก
7	ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น	4.44	.58	มาก
8	ผู้สอนใช้สื่อการสอนเสริมที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจจากนามธรรมเป็นรูปธรรม	4.09	.73	มาก
9	ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ส่งเสริมการคิดและแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนรู้	3.85	.70	มาก
10	ผู้สอนใช้สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนซึ่งมีประสบการณ์เดิมต่างกันให้เข้าใจได้	3.91	.65	มาก
	รวม	4.08	.07	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08, S.D. = .07$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ใน

ระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้รวดเร็ว
ขึ้น ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .58)

2.2.3 ชั้นการประเมิน

ตารางที่ 4.5 สภาพการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นการประเมิน (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ผู้สอนมีการประเมินการนำเสนอสื่อการสอนตาม แผนการจัดการเรียนรู้	3.70	.82	มาก
2	ผู้สอนมีวิธีการประเมินการนำเสนอสื่อการสอนไปใช้			
	2.1 จากแบบสอบถาม	3.27	.96	ปานกลาง
	2.2 จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในห้องเรียน	4.12	.76	มาก
	2.3 จากการสัมภาษณ์	3.69	.70	มาก
	2.4 จากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในแต่ละภาคเรียน	3.95	.80	มาก
	2.5 จากเพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.40	.93	ปานกลาง
3	ผู้สอนมีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงในการใช้ สื่อการสอน	3.82	.89	มาก
4	ผู้สอนมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการวิจัยในชั้น เรียนด้านสื่อการสอน	3.63	.92	มาก
	รวม	3.71	.09	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมี สภาพการใช้สื่อการสอนของ
ครู ชั้นการประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = .09) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ใน
ระดับมากที่สุด 6 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือผู้สอนมีวิธีการ
ประเมินการนำเสนอสื่อการสอนไปใช้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในห้องเรียน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. =
.76)

**ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12**

**3.1 ผลการวิเคราะห์ ปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม**

ตารางที่ 4.6 ปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ขั้นเตรียมการสอน	2.25	1.11	น้อย
2	ขั้นระหว่างสอน	1.86	1.03	น้อย
3	ขั้นประเมิน	2.20	1.11	น้อย
รวม		2.10	.05	น้อย

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.10$, S.D. = .05) และเมื่อพิจารณารายชั้นพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกชั้น โดยชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ขั้นเตรียมการสอน ($\bar{X} = 2.25$, S.D. = 1.11)

**3.2 ผลการวิเคราะห์ เป็นรายข้อ ปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครู
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 รายละเอียดดังแสดงใน
ตารางที่ 4.7-4.9**

3.2.1 ขั้นเตรียมการสอน

ตารางที่ 4.7 ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นเตรียมการสอน (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ผู้สอนขาดการแนะนำในการใช้สื่อการสอน	2.28	.95	น้อย
2	ผู้สอนไม่สามารถหาสื่อการสอน ได้ตรงกับ วัตถุประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้	2.32	1.14	น้อย
3	ผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อการสอน	2.00	1.08	น้อย
4	ผู้สอนขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสื่อการ สอน	2.22	1.12	น้อย
5	ผู้สอนขาดการเพิ่มทักษะด้านสื่อการสอน	2.22	1.01	น้อย
6	ผู้สอนขาดการเตรียมความพร้อมและฝึกใช้สื่อ การสอน	2.01	1.04	น้อย
7	ผู้สอนมีสื่อการสอนที่นำมาใช้ให้เลือกมีไม่ เพียงพอกับความต้องการ	2.58	1.21	ปานกลาง
8	ผู้สอนขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอน	3.11	1.36	ปานกลาง
9	ผู้สอนจัดสภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมในการใช้ สื่อการสอน	2.44	.98	น้อย
10	ผู้สอนมีสื่อการสอนเสื่อมสภาพขณะนำมาใช้	2.06	1.04	น้อย
11	ผู้สอนขาดความรู้และประสบการณ์ในการ เลือกใช้สื่อการสอน	1.95	.98	น้อย
12	ผู้สอนไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการผลิต สื่อการสอน	1.76	.91	น้อย
13	ผู้สอนไม่มีเวลาในการผลิตสื่อการสอน	2.40	1.06	น้อย
14	ผู้สอนไม่มีหน่วยงานให้บริการในด้านการผลิต สื่อการสอน	2.53	1.13	ปานกลาง
15	ผู้สอนไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการ ผลิตสื่อการสอน	2.25	1.01	น้อย
16	ผู้สอนไม่ได้เตรียมตัวเพื่อใช้สื่อการสอน	1.84	.98	น้อย
	รวม	2.25	.11	น้อย

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมี ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นเตรียมการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.25$, S.D. = .11) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ และอยู่ในระดับน้อย 13 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือผู้สอนขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 1.36)

3.2.2 ชั้นระหว่างสอน

ตารางที่ 4.8 ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นระหว่างสอน (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ผู้สอนใช้สื่อการสอนไม่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	1.67	.90	น้อย
2	ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่มีเนื้อหาไม่กะทัดรัดและไม่ชัดเจน	1.81	1.00	น้อย
3	ผู้สอนใช้สื่อการสอนขัดข้องในขณะที่น่าเสนอ	1.93	.88	น้อย
4	ผู้สอนใช้สื่อการสอนลำดับการนำเสนอไม่ราบรื่น ขั้นตอนไม่ต่อเนื่อง	1.73	.89	น้อย
5	ผู้สอนใช้กลวิธีการถ่ายทอดสื่อการสอนที่เข้าใจยากน่า เบื่อหน่าย	1.66	.89	น้อย
6	ผู้สอนไม่สามารถสอดแทรกประสบการณ์และความรู้ที่ หลากหลายร่วมกับสื่อการสอนได้	1.70	.92	น้อย
7	ผู้สอนไม่สามารถแก้ปัญหาในขณะที่ใช้สื่อการสอนได้ ถูกต้องทันท่วงที	1.95	1.21	น้อย
8	ผู้สอนไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่รู้ในการใช้สื่อการ สอน	1.97	1.03	น้อย
9	ผู้สอนไม่สามารถดำเนินการใช้สื่อการสอนทันเวลาตาม ที่กำหนดไว้	2.18	1.12	น้อย
10	ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนของ ผู้เรียน	1.98	.98	น้อย
11	ผู้สอนใช้สื่อการสอนโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย และ ปฏิกิริยาของผู้เรียนระหว่างใช้	1.80	1.12	น้อย
12	ผู้สอนไม่ได้ดูแลและรักษาสื่อการสอนในระหว่างใช้	1.84	1.19	น้อย
รวม		1.84	.12	น้อย

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นระหว่างสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.84$, S.D. = .12) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือผู้สอนไม่สามารถดำเนินการใช้สื่อการสอนทันเวลา ตามที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 2.18$, S.D. = 1.12)

3.2.3 ชั้นประเมิน

ตารางที่ 4.9 ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นประเมิน (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ผู้สอนขาดความรู้ในการประเมินสื่อการสอน	2.22	1.08	น้อย
2	ผู้สอนขาดเครื่องมือในการประเมินสื่อการสอน	2.29	1.15	น้อย
3	ผู้สอนไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการประเมินสื่อการสอน	2.30	1.13	น้อย
4	ผู้สอนขาดการลำดับก่อนหลังการประเมินสื่อการสอน	2.11	1.05	น้อย
5	ผู้สอนขาดการฝึกทักษะในการประเมินสื่อการสอน	2.07	1.12	น้อย
	รวม	2.20	.04	น้อย

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถาม มีปัญหาการใช้สื่อการสอนของครู ชั้นประเมิน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.20$, S.D. = .04) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือผู้สอนไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการประเมินสื่อการสอน ($\bar{X} = 2.30$, S.D. = 1.13)

ตอนที่ 4 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

4.1 ผลการวิเคราะห์ ความต้องการในการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม

ตารางที่ 4.10 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ความต้องการด้านวางแผนเตรียมการและใช้สื่อการสอน	4.20	.87	มาก
2	ความต้องการบริการสื่อการสอน	4.27	.90	มาก
3	ความต้องการด้านประเภทของสื่อการสอน	4.11	.41	มาก
4	ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร	4.57	.66	มากที่สุด
5	ความต้องการความรู้ในการใช้สื่อการสอน	4.31	.83	มาก
รวม		4.29	.20	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการในการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .20) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .66)

4.2 ผลการวิเคราะห์ เป็นรายชื่อ ความต้องการการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.11-4.19

4.2.1 ความต้องการด้านวางแผนเตรียมการและใช้สื่อการสอน

ตารางที่ 4.11 ความต้องการด้านวางแผนเตรียมการและใช้สื่อการสอน (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ต้องการวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อการสอน	4.30	.70	มาก
2	ต้องการงบประมาณสนับสนุนในการผลิต	4.46	.73	มาก
3	ต้องการสถานที่เพื่อใช้ในการผลิตสื่อการสอน	4.01	.92	มาก
4	ต้องการคู่มือเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน	4.13	.89	มาก
5	ต้องการฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติการใช้สื่อการสอน	4.12	1.00	มาก
รวม		4.20	.13	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านวางแผนเตรียมการและใช้สื่อการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .13) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการงบประมาณสนับสนุนในการผลิต ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .73)

4.2.2 ความต้องการบริการสื่อการสอน

ตารางที่ 4.12 ความต้องการบริการสื่อการสอน (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ต้องการบุคลากรบริการให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อการสอน	4.06	1.05	มาก
2	ต้องการการประสานพันธ์สื่อการสอนทันสมัย	4.21	.88	มาก
3	ต้องการให้บริการสื่อการสอน	4.24	.83	มาก
4	ต้องการห้องเรียนที่เหมาะสมกับสื่อการสอน	4.61	.74	มากที่สุด
5	ต้องการแหล่งข้อมูลเพื่อนำมาผลิตสื่อการสอน	4.21	.89	มาก
รวม		4.27	.11	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการบริการสื่อการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .11) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการห้องเรียนที่เหมาะสมกับสื่อการสอน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .74)

4.2.3 ความต้องการด้านประเภทของสื่อการสอน

ตารางที่ 4.13 ความต้องการด้านประเภทของสื่อการสอน (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ต้องการสื่อการสอนประเภทวัสดุ	3.94	1.06	มาก
2	ต้องการสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์	4.22	.94	มาก
3	ต้องการสื่อการสอนประเภทเทคนิค วิธีการ	4.03	.18	มาก
4	ต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์	4.23	.97	มาก
รวม		4.41	.41	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านประเภทของสื่อการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .41) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .97)

1) ต้องการสื่อการสอนประเภทวัสดุ

ตารางที่ 4.14 ต้องการสื่อการสอนประเภทวัสดุ (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	เอกสาร สิ่งพิมพ์	4.02	1.02	มาก
2	ตำรา แบบเรียน	3.95	1.01	มาก
3	สารานุกรม	3.50	1.25	มาก
4	พจนานุกรม	3.48	1.18	ปานกลาง
5	คู่มือหลักสูตร	4.03	1.02	มาก
6	คู่มือครู	4.21	.94	มาก
7	แผนภูมิ	3.46	1.16	ปานกลาง
8	แผนภาพ	3.70	1.02	มาก
9	สไลด์คอมพิวเตอร์	4.07	.99	มาก
10	ซีดี	4.25	.83	มาก
11	วีดิทัศน์	4.13	.87	มาก
12	สื่อของจริง	4.12	.98	มาก
13	หุ่นจำลอง	3.80	1.12	มาก
14	สื่อภาพเคลื่อนไหว	4.44	.76	มาก
รวม		3.94	.14	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามต้องการสื่อการสอนประเภทวัสดุ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .14) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 12 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือสื่อภาพเคลื่อนไหว ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .76)

2) ต้องการสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์

ตารางที่ 4.15 ต้องการสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	คอมพิวเตอร์/แบบพกพา	4.41	.79	มาก
2	เครื่องพรีนเตอร์	4.48	.73	มาก
3	เครื่องฉายโปรเจคเตอร์	4.53	.65	มากที่สุด
4	เครื่องฉายภาพแบบทึบแสง	4.08	1.02	มาก
5	เครื่องเล่นวีซีดี ดีวีดี	4.08	1.05	มาก
6	กล้องถ่ายรูปดิจิทัล	3.92	1.01	มาก
7	กล้องถ่ายวิดีโอทัศน์	3.83	1.14	มาก
8	เครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน	4.42	.76	มาก
รวม		4.22	.94	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถาม ต้องการสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .94) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือเครื่องฉายโปรเจคเตอร์ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .65)

3) ต้องการสื่อการสอนประเภทเทคนิค วิธีการ

ตารางที่ 4.16 ต้องการสื่อการสอนประเภทเทคนิค วิธีการ (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	4.09	.89	มาก
2	การสอนแบบร่วมมือ	4.13	.83	มาก
3	การแบบสืบสวน	3.80	1.01	มาก
4	การสอนแบบโครงการ	4.04	.86	มาก
5	การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง	3.98	.97	มาก

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
6	การใช้เกม	4.15	.93	มาก
7	การบรรยาย	4.44	.58	มาก
8	การทดลอง	3.73	1.26	มาก
9	การสาธิต	3.97	1.05	มาก
รวม		4.03	.18	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถาม ต้องการสื่อการสอนประเภท เทคนิค วิธีการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .18) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบรรยาย ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .58)

4) ต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.17 ต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์ (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	4.14	1.01	มาก
2	บทเรียนสำเร็จรูป	4.07	1.07	มาก
3	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	4.43	.81	มาก
4	บทเรียนเครือข่ายคอมพิวเตอร์	4.09	1.03	มาก
5	สื่อมัลติมีเดีย	4.41	0.86	มาก
รวม		4.23	.97	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถาม ต้องการสื่อการสอนประเภท อิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .97) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .81)

4.2.4 ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร

ตารางที่ 4.18 ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ต้องการงบประมาณในการอบรมพัฒนาด้านสื่อการสอน	4.66	.52	มากที่สุด
2	ต้องการให้มีสื่อการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	4.73	.54	มากที่สุด
3	ต้องการให้มีการติดตามและประเมินการใช้สื่อการสอนของผู้สอน	4.27	.88	มาก
4	ต้องการให้ผู้บริหาร เห็นความสำคัญของสื่อการสอน	4.63	.54	มากที่สุด
รวม		4.57	.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.18 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามความต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .66) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือต้องการให้มีสื่อการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = .54)

4.2.5 ความต้องการความรู้ในการใช้สื่อการสอน

ตารางที่ 4.19 ความต้องการความรู้ในการใช้สื่อการสอน (N = 347)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ต้องการความรู้เรื่องประเภทของสื่อการสอน	4.43	.66	มาก
2	ต้องการความรู้ในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน	4.26	.78	มาก
3	ต้องการความรู้ในการใช้สื่อการสอน	4.35	.70	มาก
4	ต้องการความรู้ทางทักษะกระบวนการระหว่างใช้สื่อการสอน	4.31	.81	มาก
5	ต้องการความรู้ทางด้านการประเมินสื่อการสอน	4.38	.81	มาก
6	ต้องการความรู้ในการดูแล รักษา ซ่อมแซมสื่อการสอน	4.23	1.11	มาก
รวม		4.31	.83	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการความรู้ในการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .83) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือต้องการความรู้เรื่องประเภทของสื่อการสอน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .66)

สรุปข้อเสนอแนะการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านสภาพการใช้สื่อการสอนของผู้สอน

1.1 ผู้สอนนำเสนอสื่อในการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้และให้เหมาะสมกับผู้เรียน (18 คน)

1.2 ผู้สอนควรมีการตรวจสอบสภาพของแสงสว่างและสภาพอุณหภูมิห้องเรียนหากมีสภาพไม่เหมาะสมแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข (5 คน)

1.3 ผู้สอนควรมีวิธีการประเมินการนำสื่อการสอนไปใช้โดยใช้แบบสอบถาม (3 คน)

2. ด้านปัญหาในการใช้สื่อการสอน

2.1 ผู้สอนขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอน (38 คน)

2.2 ผู้สอนไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการประเมินสื่อการสอน (6 คน)

3. ด้านความต้องการในการใช้สื่อการสอน

3.1 ผู้สอนต้องการให้ผู้บริหารจัดการจัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างสื่อการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน (28)

3.2 ผู้สอนมีความต้องการสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ (19 คน)

3.3 ผู้สอนต้องการความรู้เรื่องสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและวิชาที่สอน (8 คน)

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4.1 ควรจัดให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการผลิต การเลือกใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการผลิตและการใช้สื่อการสอนให้มากยิ่งขึ้น (48 คน)

4.2 ควรมีการสำรวจความต้องการในการผลิต การใช้สื่อการสอนและการประเมินสื่อการสอนเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการวางแผนและจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ (39 คน)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

1.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

2) เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

3) เพื่อศึกษาความต้องการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

1.3 การดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสอนวิชาคอมพิวเตอร์ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 347 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการ การใช้สื่อการสอนของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำนวน 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความจำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการใช้สื่อการสอนของผู้สอน จำนวน 27 ข้อ ตอนที่ 3

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการสอนของผู้สอนจำนวน 33 ข้อ ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน จำนวน 56 ข้อ และข้อเสนอแนะ เป็นคำถาม

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองไปยัง

ประชากรและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง แบบสอบถามจำนวน 347 ฉบับ ได้รับคืน 347 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ช่วงเวลาการเก็บข้อมูลระหว่าง มีนาคม – พฤษภาคม 2557

1.3.4 วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.4.1 ข้อมูลทั่วไปของครูสอนวิชาคอมพิวเตอร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ข้อมูลทั่วไป พบว่า ครูสอนวิชาคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.35 อายุ 31-40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.75 วุฒิมัธยมศึกษาสูงสุดปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.94 ประสบการณ์ด้านการสอน 5-10 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.0 ระดับการใช้สื่อการสอน 1 - 5 ครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.82 ประเภทสื่อการสอนที่ใช้คือสื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 40.34 โดยสื่อการสอนที่ใช้ หนังสือ เอกสาร ประกอบการเรียนรู้ ประเภทสื่อการสอนที่ถนัดที่สุดคือสื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 44.09 แหล่งที่มาของสื่อการสอน คืองบประมาณส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 44.95 และการผลิตสื่อการสอนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 83.00

1.4.2 สภาพการใช้สื่อการสอนของครูสอนวิชาคอมพิวเตอร์ สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายชั้นพบว่า อยู่ในระดับมากทุกชั้น โดยชั้นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ชั้นการนำไปใช้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมาก คือผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น

1.4.3 ปัญหาการใช้สื่อการสอนครูสอนวิชาคอมพิวเตอร์ สังกัดสำนักงาน

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายชั้นพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกชั้น โดยชั้นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ชั้นเตรียมการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับปานกลางคือผู้สอนขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอน

1.4.4 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนครูสอนวิชาคอมพิวเตอร์ สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

คือความต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ต้องการให้มีสื่อการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการใช้สื่อการสอนของครูสอนวิชาคอมพิวเตอร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 สภาพการใช้สื่อการสอนของครูพบว่าครูมีสภาพการใช้สื่อการสอนเกี่ยวกับชั้นการนำไปใช้คือ ใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้นทั้งนี้เนื่องจากสื่อการสอนมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนอย่างมากมาย ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนตรงกับผู้สอน ทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ส่งเสริมทักษะ กระบวนการเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรม และเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยังยาก ซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น ช่วยให้เกิด ความคิดรวบยอด ในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสุวิทย์ แทนปั้น (2534: 55-56) ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในบทเรียนดียิ่งขึ้น นักเรียนเรียนได้รวดเร็วขึ้น สามารถจับบทเรียนได้อย่างแม่นยำ และนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ดังนั้นจึงเห็นความสำคัญและมีการพัฒนาการเรียนการสอนโดยการใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ วุฒินันท์ อบอุ่น (2544) ศึกษาความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เกิดการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้รวดเร็ว การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล การสอนโดยการบูรณาการ การสอนโครงการหรือโครงการ การจัดการเรียนรู้ในกรอบการเชื่อมโยงกับท้องถิ่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลุ่ม ใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมผลงานโดยอยู่ในระดับมากในทุกด้าน

2.2 ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครูพบว่าครูมีปัญหาการใช้สื่อการสอนเกี่ยวกับขั้นเตรียมการสอนคือ ทั้งนี้เนื่องจากครูส่วนใหญ่ยังขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอน ซึ่งสื่อการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่ คือสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากครูสามารถผลิตเองได้โดยมีค่าใช้จ่ายน้อย แต่สื่อการสอน ชนิดนี้อาจจะไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับบทเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของบาทหลวงประสิทธิ์ ใหม่เพ็ชรวงศ์ (2552) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและ

ความต้องการสื่อการสอนของครูโรงเรียนคาทอลิกใน สังฆมณฑลนครราชสีมา พบว่าขั้นตอนที่มีปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูคือปัญหาในการออกแบบ การใช้สื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระวิชา การดูแลรักษา การเตรียมอุปกรณ์และสาเหตุที่เป็นปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูคือการขาดแคลนการสนับสนุนงบประมาณในการผลิตหรือจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน ไม่มีแหล่งให้ยืม และไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ ดังนั้นจึงมีความต้องการ การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สื่อการสอนให้เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สาธิต มั่งคั่ง (2541) ปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของอาจารย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนอาจารย์ส่วนใหญ่ ต้องการให้จัดงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อการสอนให้เพียงพอ จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ และแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตสื่อการสอน และความต้องการรองลงมาคือ ให้มีการจัดอบรม เกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอนโดยมีการสำรวจความต้องการของอาจารย์

2.3 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนของครูพบว่าครูมีความต้องการในการใช้สื่อการสอนเกี่ยวกับความต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหารคือต้องการให้มีสื่อการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากแหล่งเรียนรู้มีความสำคัญ แหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ ผู้เรียน เรียนรู้ได้ตามความสนใจ สนับสนุนให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและแสวงหาความรู้ มีกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยตนเองและผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพชีวิตจริง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว ท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของทองหุ่ย เตียงสกุล (2550: 96-97) ศึกษาสภาพและความต้องการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน มีความคิดเห็นต่อความต้องการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านแตกต่างกัน ยกเว้นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติที่มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าในแต่ละโรงเรียนมีสภาพชุมชนมีบริบทใหญ่่น้อยไม่เท่ากัน ส่วนความต้องการใช้แหล่งเรียนรู้ค่อนข้างที่จะคล้ายคลึงกัน ขาดงบประมาณในการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการบริหารจัดการ หรืองบประมาณที่ได้รับการจัดสรรบางส่วนมีไม่เพียงพอ ครูไม่ค่อยเห็นคุณค่า ดังนั้นจึงมีความต้องการ การจัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เฉลิมศรี มูลโพธิ์ (2541) ได้วิจัยสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 4 สังกัดกลุ่มสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยศึกษากับผู้บริหารและครูอาจารย์พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสื่อการศึกษา คือการจัดสรรงบประมาณและการจัดบุคลากรที่มีการปฏิบัติงาน และความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา ผู้บริหารต้องการให้ศูนย์สื่อการศึกษาเป็นศูนย์รวมสรรพ

วิทยาการทุกรูปแบบ ที่รวมงานห้องสมุด และงานโสตทัศนศึกษาเข้าด้วยกัน มีการบริการอื่น ๆ มีเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการงบประมาณจัดซื้อสื่อการสอนและอบรมด้านสื่อการสอนในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อการสอนและพัฒนาบุคลากรด้านการผลิตสื่อการสอนอย่างเพียงพอ

3.1.2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้มีสื่อการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนในระดับมากที่สุด ดังนั้น ควรจัดห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้รวบรวมเนื้อหาสาระแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้รวมทั้งสาระท้องถิ่นและประชาคมอาเซียนให้เป็นศูนย์รวมแหล่งเรียนรู้

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านงบประมาณจัดซื้อสื่อการสอนและอบรมด้านสื่อการสอนในระดับมากที่สุดดังนั้น จึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการการจัดซื้อสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ และอบรมด้านสื่อการสอนเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการวางแผนและจัดสรรงบประมาณ

3.2.2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนในระดับมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2546) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร
- กระทรวงศึกษาธิการ (2545ก) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร
- องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
_____ (2551) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร พัฒนา
คุณภาพวิชาการ
- กฤษมันต์ วัฒนารงค์ (2536) *นวัตกรรมและเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา* กรุงเทพมหานคร ศูนย์ผลิต
ตำราเรียนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- กิดานันท์ มลิทอง (2540) *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- _____ (2543) *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาโสตทัศนศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2554) *วัตถุประสงค์ นโยบาย และแผนงาน หลักการพัฒนา
การศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*
กรุงเทพมหานคร ครุสภา
- จริยา เหนียมเฉลย (2546) *เทคโนโลยีการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ
- จันทร์ฉาย เตมียาการ (2533) *การเลือกใช้สื่อทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- เฉลิมศรี มุลโพธิ์ (2541) “การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ศูนย์สื่อการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
ขอนแก่น” ปรินญาหมาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- เชียรศรี วิวิธสิริ (2535) *การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน เทคโนโลยีทางการศึกษา
ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533) *เทคโนโลยีการศึกษา ทฤษฎีและการวิจัย* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523) *เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ชุมชนสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย
- दनัย ไชโยธธา (2534) *หลักการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โอ.เอส.พริ้นติ้ง
เฮ้าส์

- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543) “การนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษา
พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิชาโสตทัศนศึกษา)
ภาควิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทองหุ่ย เตียงสกุล (2550) “สภาพและความต้องการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- บาทหลวงประสิทธิ์ ไหม่เพียรวงศ์ (2552) “การศึกษาปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียน
การสอนของครูโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- บุษราคม นียโมสถ (2545) “การศึกษาปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน
ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(เทคโนโลยีการศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ประเทือง อังกูรวัฒนา (2543) “สภาพ ความต้องการ และปัญหาการใช้สื่อการสอนของโรงเรียน
ประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี” ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา) สาขาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยี
การศึกษา
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2545) *สำนักนโยบายและแผนการศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร*
- ยนต์ ชุ่มจิต (2541) *ความเป็นครู พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร พรินต์ติ้งเฮาส์*
- รังสรรค์ แสงสุข (2550) *รามคำแหง/ รังสรรค์ แสงสุข พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย
รามคำแหง*
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2540) *สถิติวิทยาทางการวิจัย กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น*
- วิวรรณ จันทร์เทพย์ (2542) *เทคโนโลยีการศึกษา ราชบุรี ธรรมรักษ์*
- วุฒินันท์ อบอุ่น (2544) “ความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี”
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สังัด อุทรานันท์ (2532) *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร กรุงเทพมหานคร มิตรสยาม*
- สาธิต มั่งคั่ง (2542) “ปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของอาจารย์คณะ
ทันตแพทยศาสตร์” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- สุรพงษ์ วงษ์ทน (2552) “สภาพปัญหาและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อสาร
เพื่อการจัดการเรียนการสอน ของกลุ่มโรงเรียนในเครือไทย-เทศ” ปรินญาณินพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช
- สุวิช แทนปั้น (2536) “ศึกษาการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตจังหวัด
สุโขทัย พิจิตร และพิษณุโลก” ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต เทคโนโลยีและนวัตกรรม
ทางการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554) *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555-2559)* สำนักนายกรัฐมนตรี
- เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2545) *เทคโนโลยีการศึกษา หลักการและแนวคิดสู่ปฏิบัติ* สงขลา
มหาวิทยาลัยทักษิณ
- อรดี ตรีวิสูตร (2552) “ความต้องการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน
ของครูในสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มศูนย์เจ้าพระยา
ป่าสัก” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยี
และสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- De Kieffer. Re. (1965) *Audio Instruction*, New York : The Center for Applied Research
in Education
- Best, John W. and Kahn, James V. (1993) *Research in Education* Boston: Allyn and
Bacon
- Lafferty Peter and Rowe Jalain (1995) *The dictionary of science* New York: Simon &
Schuster

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

*****

คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
3. คำตอบของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัย และการตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านเองแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบรายบุคคลของท่านไว้ โดยจะเสนอผลเป็นภาพรวมเฉพาะในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น **จึงขอความกรุณาท่านได้ตอบตามสภาพความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง**
4. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการสอนของผู้สอน
  - ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน
  - ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน
  - ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
5. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับความคิดเห็นจากการใช้ค่าน้ำหนักดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มีสภาพ/ปัญหา/ความต้องการในระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ปัญหา/ความต้องการในระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีสภาพ/มีปัญหา/ความต้องการในระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีสภาพ/มีปัญหา/ความต้องการในระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีสภาพ/มีปัญหา/ความต้องการในระดับน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

หญิง

ชาย

2. อายุ

21 – 30 ปี

31 – 40 ปี

41 – 50 ปี

51 – 60 ปี

3. ท่านจบการศึกษาสูงสุดในระดับใด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านมีประสบการณ์ด้านการสอนกี่ปี

ต่ำกว่า 5 ปี

5 – 10 ปี

11 – 15 ปี

16 ปี ขึ้นไป

5. ระดับการใช้สื่อการสอน

ไม่เคยใช้เลย

สัปดาห์ละ 1 - 5 ครั้ง

สัปดาห์ละ 6 -10 ครั้ง

ทุกครั้งที่สอน

6. ประเภทสื่อการสอนที่ใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สื่อสิ่งพิมพ์ (อาทิ แบบเรียน หนังสือต่างๆ)

สื่อโสตทัศน์ (อาทิ แผนภูมิ หุ่นจำลอง)

สื่อเสียง (อาทิ ซีดีเสียง เทปเสียง)

สื่อภาพนิ่ง (อาทิ ภาพถ่าย แผนภาพ)

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (อาทิ CAI , e-Book)

สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ (อาทิ เครื่องเสียง โทรทัศน์)

สื่อภาพเคลื่อนไหว (อาทิ วีดิทัศน์)

7. ประเภทสื่อการสอนที่ถนัดที่สุด

สื่อสิ่งพิมพ์ (อาทิ แบบเรียน หนังสือต่างๆ)

สื่อโสตทัศน์ (อาทิ แผนภูมิ หุ่นจำลอง)

สื่อเสียง (อาทิ ซีดีเสียง เทปเสียง)

สื่อภาพนิ่ง (อาทิ ภาพถ่าย แผนภาพ)

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (อาทิ CAI , e-Book)

สื่อโสตทัศนูปกรณ์ (อาทิ เครื่องเสียง โทรทัศน์)

สื่อภาพเคลื่อนไหว (อาทิ วีดิทัศน์)

8. แหล่งที่มาของสื่อการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

งบประมาณโรงเรียน

ส่วนกลางจัดสรรให้

งบประมาณส่วนตัว

มีผู้บริจาค

9. การผลิตสื่อการสอนด้วยตนเอง

ไม่เคย

เคย (โปรดระบุประเภทสื่อการสอนที่เคยผลิต) .....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการสอนของผู้สอน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ขั้นการวางแผนและเตรียมการ					
1.1 ผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำสื่อการสอนไปใช้					
1.2 ผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการใช้สื่อการสอน					
1.3 ผู้สอนมีการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน					
1.4 ผู้สอนมีการศึกษาวิธีการนำสื่อการสอนก่อนนำไปใช้จริง					
1.5 ผู้สอนมีการตรวจสอบสื่อการสอนที่นำไปใช้ในการเรียนจัดการเรียนการสอน					
1.6 ผู้สอนมีการวางแผนเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน					
1.7 ผู้สอนมีการจัดโต๊ะและเก้าอี้ให้เหมาะสมกับรูปแบบในการจัดการเรียนการสอน					
1.8 ผู้สอนมีการตรวจสอบสภาพของแสงสว่างและสภาพอุณหภูมิห้องเรียน					
1.9 ผู้สอนมีการผลิตสื่อการสอนที่เป็นความรู้ด้านเนื้อหาแก่ผู้เรียนโดยตรง					
2. ขั้นการนำไปใช้					
2.1 ผู้สอนนำเสนอสื่อในการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
2.2 ผู้สอนใช้สื่อการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม					
2.3 ผู้สอนดำเนินการจัดกิจกรรมหลังจากการใช้สื่อการสอน					
2.4 ผู้สอนใช้สื่อการสอนโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับเนื้อหา					
2.5 ผู้สอนใช้สื่อการสอนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของระยะเวลา					
2.6 ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจการเรียน					
2.7 ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น					
2.8 ผู้สอนใช้สื่อการสอนเสริมที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจจาก นามธรรมเป็นรูปธรรม					
2. ขั้นการนำไปใช้ (ต่อ)					
2.9 ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ส่งเสริมการคิดและแก้ปัญหาใน กระบวนการเรียนรู้					
2.10 ผู้สอนใช้สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนซึ่งมีประสบการณ์เดิมต่างกัน ให้เข้าใจได้					
3. ขั้นการประเมิน					
3.1 ผู้สอนมีการประเมินการนำเสนอสื่อการสอนตามแผนการจัดการ เรียนรู้					
3.2 ผู้สอนมีวิธีการประเมินการนำเสนอสื่อการสอนไปใช้					
3.2.1 จากแบบสอบถาม					
3.2.2 จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในห้องเรียน					
3.2.3 จากการสัมภาษณ์					
3.2.4 จากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในแต่ละภาคเรียน					
3.2.5 จากเพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้					
3.3 ผู้สอนมีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงในการใช้สื่อการสอน					
3.4 ผู้สอนมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนด้านสื่อ การสอน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการสอน

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ชั้นเตรียมการสอน					
1.1 ผู้สอนขาดการแนะนำในการใช้สื่อการสอน					
1.2 ผู้สอนไม่สามารถหาสื่อการสอน ได้ตรงกับวัตถุประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้					
1.3 ผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อการสอน					
1.4 ผู้สอนขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสื่อการสอน					
1.5 ผู้สอนขาดการเพิ่มทักษะด้านสื่อการสอน					
1.6 ผู้สอนขาดการเตรียมความพร้อมและฝึกใช้สื่อการสอน					
1.7 ผู้สอนมีสื่อการสอนที่นำมาใช้ให้เลื้อมมีไม่เพียงพอกับความต้องการ					
1.8 ผู้สอนขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอน					
1.9 ผู้สอนจัดสภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมในการใช้สื่อการสอน					
1.10 ผู้สอนมีสื่อการสอนเสื่อมสภาพขณะนำมาใช้					
1.11 ผู้สอนขาดความรู้และประสบการณ์ในการเลือกใช้สื่อการสอน					
1.12 ผู้สอนไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการผลิตสื่อการสอน					
1.13 ผู้สอนไม่มีเวลาในการผลิตสื่อการสอน					
1.14 ผู้สอนไม่มีหน่วยงานให้บริการในด้านการผลิตสื่อการสอน					
1.15 ผู้สอนไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการผลิตสื่อการสอน					
1.16 ผู้สอนไม่ได้เตรียมตัวเพื่อใช้สื่อการสอน					
2. ชั้นระหว่างสอน					
2.1 ผู้สอนใช้สื่อการสอนไม่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้					
2.2 ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่มีเนื้อหาไม่กะทัดรัดและไม่ชัดเจน					
2.3 ผู้สอนใช้สื่อการสอนขัดข้องในขณะที่น่าเสนอ					
2.4 ผู้สอนใช้สื่อการสอนลำดับการนำเสนอไม่ราบรื่น ชั้นตอนไม่ต่อเนื่อง					
2. ชั้นระหว่างสอน (ต่อ)					
2.5 ผู้สอนใช้วิธีการถ่ายทอดสื่อการสอนที่เข้าใจยาก น่าเบื่อหน่าย					
2.6 ผู้สอนไม่สามารถสอดแทรกประสบการณ์และความรู้ที่หลากหลายร่วมกับสื่อการสอนได้					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
2.7 ผู้สอนไม่สามารถแก้ปัญหาในขณะที่ใช้สื่อการสอนได้ถูกต้อง ทันทั้งที่					
2.8 ผู้สอนไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน					
2.9 ผู้สอนไม่สามารถดำเนินการใช้สื่อการสอนทันเวลาตามที่กำหนดไว้					
2.10 ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนของผู้เรียน					
2.11 ผู้สอนใช้สื่อการสอนโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย และปฏิกิริยา ของผู้เรียนระหว่างใช้					
2.12 ผู้สอนไม่ได้ดูแลและรักษาสื่อการสอนในระหว่างใช้					
3. ชั้นประเมิน					
3.1 ผู้สอนขาดความรู้ในการประเมินสื่อการสอน					
3.2 ผู้สอนขาดเครื่องมือในการประเมินสื่อการสอน					
3.3 ผู้สอนไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการประเมินสื่อการสอน					
3.4 ผู้สอนขาดการลำดับก่อนหลังการประเมินสื่อการสอน					
3.5 ผู้สอนขาดการฝึกทักษะในการประเมินสื่อการสอน					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงตามที่ท่านต้องการในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ความต้องการด้านวางแผนเตรียมการและใช้สื่อการสอน					
1.1 ต้องการวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อการสอน					
1.2 ต้องการงบประมาณสนับสนุนในการผลิต					
1.3 ต้องการสถานที่เพื่อใช้ในการผลิตสื่อการสอน					
1.4 ต้องการคู่มือเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน					
1.5 ต้องการฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติการใช้สื่อการสอน					
2. ความต้องการบริการสื่อการสอน					
2.1 ต้องการบุคลากรบริการให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อการสอน					
2.2 ต้องการการประสานสัมพันธ์สื่อการสอนทันสมัย					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
2.3 ต้องการให้บริการสื่อการสอน					
2.4 ต้องการห้องเรียนที่เหมาะสมกับสื่อการสอน					
2.5 ต้องการแหล่งข้อมูลเพื่อนำมาผลิตสื่อการสอน					
3. ความต้องการด้านประเภทของสื่อการสอน					
3.1 ต้องการสื่อการสอนประเภทวัสดุ					
3.1.1 เอกสาร สิ่งพิมพ์					
3.1.2 ตำรา แบบเรียน					
3.1.3 สารานุกรม					
3.1.4 พจนานุกรม					
3.1.5 คู่มือหลักสูตร					
3.1.6 คู่มือครู					
3.1.7 แผนภูมิ					
3.1.8 แผนภาพ					
3.1.9 สไลด์คอมพิวเตอร์					
3.1.10 ซีดี					
3.2 ต้องการสื่อการสอนประเภทวัสดุ (ต่อ)					
3.1.11 วีดิทัศน์					
3.1.12 สื่อของจริง					
3.3.13 หุ่นจำลอง					
3.1.14 สื่อภาพเคลื่อนไหว					
3.2 ต้องการสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์					
3.2.1 คอมพิวเตอร์/แบบพกพา					
3.2.2 เครื่องพรีนเตอร์					
3.2.3 เครื่องฉายโปรเจคเตอร์					
3.2.4 เครื่องฉายภาพแบบทึบแสง					
3.2.5 เครื่องเล่นวีซีดี ดีวีดี					
3.2.6 กล้องถ่ายภาพดิจิทัล					
3.2.7 กล้องถ่ายวีดิทัศน์					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
3.2.8 เครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน					
3.3 ต้องการสื่อการสอนประเภทเทคนิค วิธีการ					
3.3.1 การสอนแบบศูนยการเรียนรู					
3.3.2 การสอนแบบร่วมมือ					
3.3.3 การแบบสืบสวน					
3.3.4 การสอนแบบโครงการ					
3.3.5 การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง					
3.3.6 การใช้เกม					
3.3.7 การบรรยาย					
3.3.8 การทดลอง					
3.3.9 การสาธิต					
3.4 ต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์					
3.4.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน					
3.4.2 บทเรียนสำเร็จรูป					
3.4.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์					
3.4.4 บทเรียนเครือข่ายคอมพิวเตอร์					
3.4.5 สื่อมัลติมีเดีย					
4. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร					
4.1 ต้องการงบประมาณในการอบรมพัฒนาด้านสื่อการสอน					
4.2 ต้องการให้มีสื่อการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน					
4.3 ต้องการให้มีการติดตามและประเมินการใช้สื่อการสอนของผู้สอน					
4.4 ต้องการให้ผู้บริหาร เห็นความสำคัญของสื่อการสอน					
5. ความต้องการความรู้ในการใช้สื่อการสอน					
5.1 ต้องการความรู้เรื่องประเภทของสื่อการสอน					
5.2 ต้องการความรู้ในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน					
5.3 ต้องการความรู้ในการใช้สื่อการสอน					
5.4 ต้องการความรู้ทางทักษะกระบวนการระหว่างใช้สื่อการสอน					
5.5 ต้องการความรู้ทางด้านการประเมินสื่อการสอน					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
5.6 ต้องการความรู้ในการดูแล รักษา ซ่อมแซมสื่อการสอน					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ของท่านมีความเหมาะสม หรือควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมอย่างไร

1. ด้านสภาพการใช้สื่อการสอนของผู้สอน

.....

.....

.....

2. ด้านปัญหาในการใช้สื่อการสอน

.....

.....

.....

3. ด้านความต้องการในการใช้สื่อการสอน

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

พิมลวรรณ ศรีพิลาภ

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โดยภาพรวมท่านมีความคิดเห็นว่า แบบประเมินนี้มีความเหมาะสมในระดับใด

___ ดีมาก

___ ดี

___ พอใช้

___ ควรปรับปรุง

ข้อถามที่ ๓๓ เติมเต็ม

อักษรณ: ข้อคำเติมครบตลอด ตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษาศึกษา
โดยศกพจน เป็นปร. โจนต์ด่ง ช่งว่งด่ง กัดด่ง กัดด่ง เร็วณด่งด่ง โดยด่งด่ง
การใช้สื่อการเรียง และด่งด่ง ของ กัดด่งด่ง ในศกพจนศกพจน

โดยภาพรวมทำเนียบความศึกษาเพิ่มเติม การประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับใด

ศึกษา

ดี

พอใช้

ควรปรับปรุง

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบประเมินความสอดคล้อง
เรื่อง การใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
ผู้วิจัย ว่าที่ร้อยตรีหญิงพิมลวรรณ ศรีพิลาภ

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาข้อความสำหรับการวิจัยแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการวิจัยหรือไม่ โดย

1. ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง   โปรดทำเครื่องหมาย   ✓   ลงในช่อง +1
2. ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง   โปรดทำเครื่องหมาย   ✓   ลงในช่อง 0
3. ถ้าเห็นว่าไม่สอดคล้อง   โปรดทำเครื่องหมาย   ✓   ลงในช่อง -1

และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการสอนของผู้สอน

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย
1. ชั้นการวางแผนและเตรียมการ				
1.1 ผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำสื่อการสอนไปใช้	+1	+1	+1	1
1.2 ผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.3 ผู้สอนมีการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1
1.4 ผู้สอนมีการศึกษาวิธีการนำสื่อการสอนก่อนนำไปใช้จริง	+1	+1	+1	1
1.5 ผู้สอนมีการตรวจสอบสื่อการสอนที่นำไปใช้ในการเรียนจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
1.6 ผู้สอนมีการวางแผนเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.7 ผู้สอนมีการจัดโต๊ะและเก้าอี้ให้เหมาะสมกับรูปแบบในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
1.8 ผู้สอนมีการตรวจสอบสภาพของแสงสว่างและสภาพอุณหภูมิห้องเรียน	+1	+1	+1	1

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย
1. ขั้นการวางแผนและเตรียมการ (ต่อ)				
1.9 ผู้สอนมีการผลิตสื่อการสอนที่เป็นความรู้ด้านเนื้อหาแก่ผู้เรียนโดยตรง	+1	+1	+1	1
2. ขั้นการนำไปใช้				
2.1 ผู้สอนนำเสนอสื่อในการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1
2.2 ผู้สอนใช้สื่อการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	1
2.3 ผู้สอนดำเนินการจัดกิจกรรมหลังจากการใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
2.4 ผู้สอนใช้สื่อการสอนโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1
2.5 ผู้สอนใช้สื่อการสอนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของระยะเวลา	+1	+1	+1	1
2.6 ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจการเรียน	+1	+1	+1	1
2.7 ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น	+1	+1	+1	1
2.8 ผู้สอนใช้สื่อการสอนเสริมที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจจากนามธรรมเป็นรูปธรรม	+1	+1	+1	1
2.9 ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ส่งเสริมการคิดและแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	1
2.10 ผู้สอนใช้สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนซึ่งมีประสบการณ์เดิมต่างกันให้เข้าใจได้	+1	+1	+1	1
3. ขั้นการประเมิน				
3.1 ผู้สอนมีการประเมินการนำเสนอสื่อการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1
3.2 ผู้สอนมีวิธีการประเมินการนำสื่อการสอนไปใช้				
3.2.1 จากแบบสอบถาม	+1	+1	+1	1

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย
3. ขั้นการประเมิน (ต่อ)				
3.2 ผู้สอนมีวิธีการประเมินการนำสื่อการสอนไปใช้ (ต่อ)				
3.2.2 จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในห้องเรียน	+1	+1	+1	1
3.2.3 จากการสัมภาษณ์	+1	+1	+1	1
3.2.4 จากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในแต่ละภาคเรียน	+1	+1	+1	1
3.2.5 จากเพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	0	+1	0.66
3.3 ผู้สอนมีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงในการใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
3.4 ผู้สอนมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน ด้านสื่อการสอน	+1	+1	+1	1

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการสอน

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย
1. ขั้นเตรียมการสอน				
1.1 ผู้สอนขาดการแนะนำในการใช้สื่อการสอน	+1	+1	0	0.66
1.2 ผู้สอนไม่สามารถหาสื่อการสอน ได้ตรงกับวัตถุประสงค์ใน แผนการจัดการเรียนรู้	0	+1	+1	0.66
1.3 ผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.4 ผู้สอนขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสื่อการสอน	+1	+1	0	0.66
1.5 ผู้สอนขาดการเพิ่มทักษะด้านสื่อการสอน	+1	+1	0	0.66
1.6 ผู้สอนขาดการเตรียมความพร้อมและฝึกใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.7 ผู้สอนมีสื่อการสอนที่นำมาใช้ให้เล็กมีไม่เพียงพอกับความ ต้องการ	0	+1	+1	0.66

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย
1.8 ผู้สอนขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.9 ผู้สอนจัดสภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมในการใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.10 ผู้สอนมีสื่อการสอนเสื่อมสภาพขณะที่นำมาใช้	+1	0	+1	0.66
1.11 ผู้สอนขาดความรู้และประสบการณ์ในการเลือกใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.12 ผู้สอนไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการผลิตสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.13 ผู้สอนไม่มีเวลาในการผลิตสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.14 ผู้สอนไม่มีหน่วยงานให้บริการในด้านการผลิตสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.15 ผู้สอนไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการผลิตสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.16 ผู้สอนไม่ได้เตรียมตัวเพื่อใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
2. ชั้นระหว่างสอน				
2.1 ผู้สอนใช้สื่อการสอนไม่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	0	+1	+1	0.66
2.2 ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่มีเนื้อหาไม่กะทัดรัดและไม่ชัดเจน	+1	0	+1	0.66
2.3 ผู้สอนใช้สื่อการสอนขัดข้องในขณะที่น่าเสนอ	+1	+1	0	0.66
2.4 ผู้สอนใช้สื่อการสอนลำดับการนำเสนอไม่ราบรื่น ขึ้นตอนไม่ต่อเนื่อง	0	+1	+1	0.66
2.5 ผู้สอนใช้กลวิธีการถ่ายทอดสื่อการสอนที่เข้าใจยาก นำเป้าหมาย	+1	+1	+1	1
2.6 ผู้สอนไม่สามารถสอดแทรกประสบการณ์และความรู้ที่หลากหลายร่วมกับสื่อการสอนได้	+1	+1	+1	1
2.7 ผู้สอนไม่สามารถแก้ปัญหาในขณะที่ใช้สื่อการสอนได้ถูกต้องทันทั่วทั้งที่	+1	+1	+1	1
2.8 ผู้สอนไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
2.9 ผู้สอนไม่สามารถดำเนินการใช้สื่อการสอนทันเวลาตามที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	1

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย
2.10 ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนของผู้เรียน	+1	+1	+1	1
2.11 ผู้สอนใช้สื่อการสอนโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย และ ปฏิภยกรรมของผู้เรียนระหว่างใช้	+1	+1	+1	1
2.12 ผู้สอนไม่ได้ดูแลและรักษาสื่อการสอนในระหว่างใช้				0.66
3. ชั้นประเมิน				
3.1 ผู้สอนขาดความรู้ในการประเมินสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
3.2 ผู้สอนขาดเครื่องมือในการประเมินสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
3.3 ผู้สอนไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการประเมินสื่อ	+1	+1	+1	1
3. ชั้นประเมิน (ต่อ)				
3.4 ผู้สอนขาดการลำดับก่อนหลังการประเมินสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
3.5 ผู้สอนขาดการฝึกทักษะในการประเมินสื่อการสอน	+1	+1	+1	1

แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอน

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย
1. ความต้องการด้านวางแผนเตรียมการและใช้สื่อการสอน				
1.1 ต้องการวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.2 ต้องการงบประมาณสนับสนุนในการผลิต	+1	+1	+1	1
1.3 ต้องการสถานที่เพื่อใช้ในการผลิตสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.4 ต้องการคู่มือเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
1.5 ต้องการฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติการใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย
2. ความต้องการบริการสื่อการสอน				
2.1 ต้องการบุคลากรบริการให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
2.2 ต้องการการประสานพันธ์สื่อการสอนทันสมัย	+1	+1	+1	1
2.3 ต้องการให้บริการสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
2.4 ต้องการห้องเรียนที่เหมาะสมกับสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
2.5 ต้องการแหล่งข้อมูลเพื่อนำมาผลิตสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
3. ความต้องการด้านประเภทของสื่อการสอน				
3.1 ต้องการสื่อการสอนประเภทวัสดุ				
3.1.1 เอกสาร สิ่งพิมพ์	+1	+1	+1	1
3.1.2 ตำรา แบบเรียน	+1	+1	+1	1
3.1.3 สารานุกรม	+1	+1	+1	1
3.1.4 พจนานุกรม	+1	+1	+1	1
3.1.5 คู่มือหลักสูตร	+1	+1	+1	1
3.1.6 คู่มือครู	+1	+1	+1	1
3.1.7 แผนภูมิ	+1	+1	+1	1
3.1.8 แผนภาพ	+1	+1	+1	1
3.1.9 สไลด์คอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	1
3.1.10 ซีดี	+1	+1	+1	1
3.1.11 วีดีโอ	+1	+1	+1	1
3.1.12 สื่อของจริง	+1	+1	+1	1
3.1.13 เอกสาร สิ่งพิมพ์	+1	+1	+1	1
3.1.14 สื่อภาพเคลื่อนไหว	+1	+1	+1	1
3.2 ต้องการสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์				
3.2.1 คอมพิวเตอร์/Notebook	+1	+1	+1	1
3.2.2 เครื่องพรีนเตอร์	+1	+1	+1	1

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย
3.2.3 เครื่องฉายโปรเจคเตอร์	+1	+1	+1	1
3.2.4 เครื่องฉายภาพแบบทาบแสง	+1	+1	+1	1
3.2.5 เครื่องเล่นวีดี ดีวีดี	+1	+1	+1	1
3.2.6 กล้องถ่ายรูปดิจิทัล	+1	+1	+1	1
3.2.7 กล้องถ่ายวิดีโอ	+1	+1	+1	1
3.2 ต้องการสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ (ต่อ)				
3.2.8 เครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน	+1	+1	+1	1
3.3 ต้องการสื่อการสอนประเภทเทคนิค วิธีการ				
3.3.1 การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1
3.3.2 การสอนแบบร่วมมือ	+1	+1	+1	1
3.3.3 การแบบสืบสวน	+1	+1	+1	1
3.3.4 การสอนแบบโครงการ	+1	+1	+1	1
3.3.5 การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง	+1	+1	+1	1
3.3.6 การใช้เกม	+1	+1	+1	1
3.3.7 การบรรยาย	+1	+1	+1	1
3.3.8 การทดลอง	+1	+1	+1	1
3.3.9 การสาธิต	+1	+1	+1	1
3.4 ต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์				
3.4.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	+1	+1	+1	1
3.4.2 บทเรียนสำเร็จรูป	+1	+1	+1	1
3.4.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
3.4.4 บทเรียนเครือข่ายคอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	1
3.4.5 สื่อมัลติมีเดีย	+1	+1	+1	1
4. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร				
4.1 ต้องการงบประมาณในการอบรมพัฒนาด้านสื่อการสอน	+1	+1	+1	1

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย
4.2 ต้องการให้มีสื่อการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	+1	+1	+1	1
4.3 ต้องการให้มีการติดตามและประเมินการใช้สื่อการสอนของผู้สอน	+1	+1	+1	1
4.4 ต้องการให้ผู้บริหาร เห็นความสำคัญของสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
5. ความต้องการความรู้ในการใช้สื่อการสอน				
5.1 ต้องการความรู้เรื่องประเภทของสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
5.2 ต้องการความรู้ในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1
5.3 ต้องการความรู้ในการใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
5.4 ต้องการความรู้ทางทักษะกระบวนการระหว่างใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	1
5.5 ต้องการความรู้ทางด้านการประเมินสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
5.6 ต้องการความรู้ในการดูแล รักษา ซ่อมแซมสื่อการสอน	+1	+1	+1	1

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
 ว่าที่ร้อยตรีหญิงพิมลวรรณ ศรีพิลาภ
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความเข้าใจของกลุ่มผู้ใช้งานแบบสอบถาม

แบบประเมิน

ความเข้าใจของกลุ่มผู้ใช้งานแบบสอบถาม

ประกอบการใช้ เรื่อง การใช้สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

คนที่	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	ข้อเสนอแนะ
1. นางสาวดวงเดือน ณ นคร	✓		
2. นางสาวปรศนี เสนารัตน์	✓		
3. นางศุภกาญจน์ พรหมศรี	✓		
4. นายประเสริฐผล รียาพันธ์	✓		
5. นายรวยสิน ศรีราชพัฒน์	✓		
6. นางสาวนันท์วัน นาคขวัญ	✓		
7. นางสาวจวีร์วรรณ พงศ์ศรีเจริญ	✓		
8. นายไพศาล ลิ้มเจริญ	✓		
9. นางจินตนา บุญพอก	✓		
10. นายสุวัฒน์ สุทิน	✓		
11. นางสาวรักชนก บรรจงพาศ	✓		
12. นางสาวเจริญพร สุวรรณรัตน์	✓		
13. นายมณฑิธร สำลี	✓		
14. นางสาวสุธารี นาคสุวรรณ	✓		
15. นางสุจารีย์ กุลเทศ	✓		

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	ว่าที่ร้อยตรีหญิงพิมลวรรณ ศรีพิลาภ
วัน เดือน ปีเกิด	19 ตุลาคม 2527
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (ระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย พ.ศ. 2549
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ตำแหน่ง	ครู คศ.1

